

ת"פ 49212/08/19 - מדינת ישראל נגד סעיד עבד, סעיד דלק, רמי כלבוני

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 49212-08-19 מדינת ישראל נ' סעיד עבד ואח'

לפני כבוד השופט יוסי טופף

המאשימה:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד מיטב דגן

מפרקליטות מחוז תל אביב (פלילי)

נגד

הנאשמים:

1. סעיד עבד

ע"י ב"כ עו"ד מחמוד נעאמנה

2. סעיד דלק

3. רמי כלבוני

גזר דין

בעניינו של נאשם 1

האישומים וההרשעה

1. ביום 13.9.2020 הורשע נאשם 1 (להלן: "הנאשם") על יסוד הודאתו בכתב אישום שתוקן לקולה במסגרת

עמוד 1

הסדר דיוני שגובש בין הצדדים. מלבד הנאשם, מתייחס כתב האישום לשני נאשמים נוספים, שעניינם הסתיים בהרשעה ודינם נגזר.

2. לפי כתב האישום המתוקן, בתקופה הרלוונטית עשה הנאשם שימוש באופנוע מסוג JOYRIDE מ.ר. 61-149-68 (להלן: "האופנוע"), על אף שלא הייתה לו פוליסת ביטוח תקפה. בתקופה הרלוונטית, לא היה לנאשם 2 רישיון נהיגה על אופנוע.

כתב האישון חובק שני אישומים, כדלהלן:

האישום הראשון, במסגרתו הורשע הנאשם בביצוע עבירה של גניבה בצוותא חדא, לפי סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

בהתאם לעובדות האישום הראשון, בתאריך 18.6.2019 בשעה 21:22 או בסמוך לכך, צעדה בגפה א.ב. (ילידת 2.7.1952) - (להלן: "המתלוננת"), ברחוב לואי פסטר 2 ביפו, כשהיא אוחזת תיק בידה. תיקה של המתלוננת הכיל, בין היתר, פנקס צ'קים, כרטיס אשראי, מפתחות של רכב, מפתחות לכספת בבנק ותעודת זהות.

באותה עת, נהג באופנוע אלמוני, אשר זהותו אינה ידוע למאשימה, והנאשם ישב על גבי האופנוע מאחוריו כשהוא חובש קסדה.

משהבחין הנאשם, בצוותא חדא עם האלמוני שעמו, במתלוננת, גמרו אומר לגנוב את תיק היד אותו נשאה המתלוננת בידה.

בעודם רכובים על האופנוע, החלו הנאשם והאלמוני אשר עמו, לנסוע באיטיות מאחורי המתלוננת. בעודה הולכת על המדרכה, קרבו הנאשם והאלמוני, רכובים על האופנוע, אל המתלוננת, ומשכו מידה בחוזקה את התיק. מיד בסמוך לאחר מכן נמלטו השניים מן המקום, רכובים על גבי האופנוע.

כתוצאה ממעשי הנאשם והאלמוני, נגרמו למתלוננת כאבים באצבע כף ידה.

לאור האמור, נטען בכתב האישום כי הנאשם גנב, בצוותא חדא, עם אלמוני אשר היה איתו, את תיקה של המתלוננת, ללא הסכמתה וללא תביעת זכות בתום לב, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את תיקה שלילת קבע.

האישום השני, במסגרתו הורשע הנאשם בביצוע עבירת שוד, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין.

בהתאם לעובדות האישום השני, בתאריך 8.7.2019, סמוך לשעה 20:51, שוחחו הנאשם ונאשם 2 בטלפון ותיאמו ביניהם "לעשות סיבוב" עם האופנוע, בשל מחסור בכסף לנאשם 2. במהלך השיחה, ביקש הנאשם מנאשם 2 לסרוק את האזור בדרכו אליו.

בכפוף לתיאום כאמור, הגיע הנאשם עם האופנוע אל ביתו של נאשם 2. בחלוף זמן, יצאו השניים מביתו של נאשם 2, כששניהם חובשים קסדות, ועשו דרכם אל נמל יפו.

באותה עת, בשעה 21:43, או בסמוך לכך, הלך א.מ. (יליד 15.4.1972) - (להלן: "המתלונן") עם אשתו, בדרכם לרכבם, בחניון הדייגים בנמל יפו. על כתפו השמאלית נשא המתלונן תיק ובתוכו מצלמה משוכללת וציוד צילום נוסף.

משהבחינו הנאשמים הרכובים על האופנוע במתלונן, הם קרבו אליו. בעוד נאשם 2 נהג באופנוע, הכה הנאשם את המתלונן בגבו והפילו על הקרקע, תוך שהוא מושך מעליו את התיק שנשא. מיד לאחר מכן, נמלטו הנאשמים במהירות מהחניון, כשתיקו של המתלונן בידם.

בשעה 22:50, או בסמוך לכך, הגיע הנאשם אל ביתו של נאשם 3 ביפו, תוך שעדכן אותו בטלפון כי הוא ממתין לו מחוץ לבית. הנאשם עדכן את נאשם 3 כי אין משטרה או אנשים מחוץ לביתו.

לאור האמור, נטען בכתב האישום כי הנאשם ביצע, בסיועו של נאשם 2, שוד תוך הפעלת אלימות ובחבורה כלפי המתלונן. כתוצאה מהשוד נגרמו למתלונן חבלות של ממש.

3. להשלמת התמונה, יצוין כי ביום 13.9.2020, הורשע נאשם 2 בגין עובדות האישום השני בעבירות של סיוע לשוד, לפי סעיף 402(ב) יחד עם סעיף 31 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון, לפי סעיף 10(א) ביחד עם סעיף 62(1) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א-1961; ונהיגה ללא ביטוח, לפי סעיף 2א ביחד עם סעיף 48 לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל-1970.

ביום 18.11.2020 נגזר על הנאשם 2 עונש מוסכם של מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים, אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות; מאסרים מותנים, קנס בסך 5,000 ₪, פיצוי למתלונן בסך 5,000 ₪; פסילה בפועל לתקופה של 24 חודשים ופסילה על תנאי.

ביום 23.12.2019 הורשע נאשם 3 בעבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין, לאחר שרכש טלפון נייד שנשדד מהמתלוננת, בידעו שיש חשד סביר שהוא גנוב. נגזר עליו עונש מוסכם של מאסר מותנה.

טיעוני המאשימה לעונש

4. ב"כ המאשימה, עו"ד מיטב דגן, עתר לקביעת מתחמי ענישה נפרדים לכל אחד מהאישומים, באופן הבא: ביחס לעבירת הגניבה שבאישום הראשון, מתחם שבין חודשיים לבין שמונה חודשי מאסר; ביחס לעבירת השוד שבאישום השני, מתחם שבין 14 לבין 28 חודשי מאסר. המאשימה טענה כי יש למקם את הנאשם במרכז המתחמים ולצרף את העונשים במצטבר, או לכל הפחות במצטבר באופן חלקי, כך שעונשו לא יפחת מ-22 חודשי מאסר, לצד קנס משמעותי ומאסר מותנה נרחב ומשמעותי.

הודע כי הצדדים הסכימו על גובה הפיצוי בסך 15,000 ₪, ואופן חלוקתו כדלקמן: 10,000 ₪ לטובת ר.י., נפגע העבירה באישום הראשון שנכלל תחילה בכתב האישום המקורי; והיתרה בסך 5,000 ₪ תחולק באופן שווה בין המתלוננים בכתב האישום המתוקן.

נטען כי כל אחד מהאישומים מתאר אירוע נפרד לחלוטין, כאשר על פי הלכת ג'אבר יש לקבוע מתחם ענישה נפרד לכל אחד מהם, כיוון שהמעשים בוצעו במקומות שונים, בזמן שונה וכלפי קורבנות שונים.

ב"כ המאשימה ביקש לתן משקל לתכנון שקדם לעבירות, אשר בא לידי ביטוי באיתור הקורבנות, ובאישום השני בכך שהנאשם פעל עם אחר, כשהוא שולט לחלוטין במעשיו והיה הדומיננטי מבין השניים, לנזק שנגרם ולנזק הפוטנציאלי הרב שיכול היה להיגרם לקורבנות, בעוד הנאשם היה אדיש לחלוטין לגורלם. נטען כי לא הייתה כל עילה לביצוע העבירות, זולת בצע כסף. לנאשם אין כל קרבה לסייג לאחריות פלילית.

אשר לקביעת העונש במסגרת המתחמים, נטען כי לנאשם מלאו 21 שנה בלבד בעת ביצוע העבירות. לחובתו הרשעה קודמת משנת 2018 בגין הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. לזכות הנאשם צוינו הודאתו בכתב האישום המתוקן, החיסכון בזמן שיפוטי והעובדה כי הפקיד סך של 15,000 ₪ כפיצוי מוסכם לקורבנותיו. נמסר כי הנאשם נעצר ביום 4.8.2019 ושהה במעצר במשך כ-3.5 חודשים עד ליום 24.11.2019, ולאחר מכן שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני עד ליום 13.5.2020, ומאז משוחרר בתנאים מגבילים, כאשר לאורך כל התקופה לא בוצעו על ידו הפרות כלשהן.

נטען כי התסקירים בעניינו של הנאשם חיוביים בעיקרם, ונראה כי הנאשם החל לנהל אורח חיים נורמטיבי, אך עדיין נותרו סימני שאלה בין היתר לעניין היעדר בדיקות השתן. נטען כי בשל חומרת העבירות והפגיעה באזרחים תמימים, לא ניתן לקבל את המלצת שירות המבחן לסיים את ההליך בעונש שלא כולל מאסר מאחורי סורג ובריח. נטען כי דברים אלו מתחזקים נוכח העובדה שנאשם 2, שותפו של הנאשם לאישום השני, אשר הורשע בעבירת סיוע לשוד באישום אחד, נדון לעונש למאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות למשך התקופה המקסימלית של 9 חודשים, וגם זאת בהתחשב בנסיבות אישיות חריגות.

הודגש כי במסגרת העונש לו עתרה המאשימה, שהינו מקל לשיטת המאשימה, נלקחו בחשבון התהליך השיקומי החיובי שעבר הנאשם, גילו, היעדר עבר פלילי משמעותי והעובדה שהסכים לפצות את קורבנות העבירה. הובהר כי ברקע ההגעה להסדר הדיוני קיים קושי ראייתי עמו נתקלה המאשימה ביחס לנאשם. נטען כי המאסר לו עותרת המאשימה, בניכוי ימי המעצר, דרוש לשם הרתעה מספקת עבור הנאשם ואחרים, שכן תופעת שוד תיקים של

אזרחים היא תופעה רחבה. מנגד, הביע ב"כ המאשימה תקווה כי לאחר ריצוי המאסר, יקיים הנאשם אורח חיים נורמטיבי. הוצגה פסיקה רלוונטית.

ראיות וטיעוני ההגנה לעונש

5. ההגנה הגישה בהסכמת המאשימה את המסמכים הבאים:

(א) דו"ח מצב טיפול בעניינו של הנאשם מיום 8.11.2020 מטעם מרכז "התחלה חדשה", ממנו עולה כי החל מיום 10.8.2020 שולב הנאשם בטיפול קבוצתי במרכז התחלה חדשה, על רקע התרשמות גורמי המקצוע כי על הנאשם ללמוד כלים חשיבתיים והתנהגותיים להימנעות מבחינת גבולות עתידית, שיסייעו בידו לבנות מיקודי שליטה פנימיים לוויסות התנהגותו ללא מקור חיצוני "מפקח". מטרת ההשתתפות בקבוצה היא מניעת התנהגות עבריינית חוזרת (רצידיביזם). בקבוצה משתתפים אנשים המנהלים הליך משפטי, בצד אסירים משוחררים, אשר ביצעו עבירות שונות. מדיווח מנחה הקבוצה עולה כי מאז שהנאשם הצטרף לקבוצה, התקיימו 11 מפגשים, מתוכם החסיר הנאשם שני מפגשים בשל מחלה ותאונת אופניים. נמסר כי הנאשם מעורב בדיונים בקבוצה, מתייחס לתכנים העולים על ידי המנחה ועל ידי שאר חברי הקבוצה, ומביא תכנים מעולמו האישי, המשפחתי והתרבותי אל תוך השיח הקבוצתי. ניכר כי הנאשם מחויב להליך הטיפול, וההתרשמות היא שהנאשם בתחילת דרכו וצריך להיות באפיק טיפולי שיקומי. צוין כי לדעת גורמי המקצוע, ענישה מוחשית תחבר את הנאשם עם אוכלוסייה עבריינית ותחבל בהליך הטיפול ואופק השיקום להם הוא מחויב.

(ב) גזר דין בעניינו של נאשם 2, סעיד דלק, בת"פ 43652-10-15 מיום 27.11.2016, לפיו הורשע בעבירות של קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; ייצור נשק לפי סעיף 244(ב2) לחוק העונשין; והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין. על הנאשם 2 נגזרו 10 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים, קנס בסך 500 ₪ ופיצוי בסך 1,500 ₪.

6. ב"כ הנאשם, עו"ד מחמוד נעאמנה, לא הקל ראש בחומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, אך טען כי מתחם העונש ההולם בעבירות דומות מתחיל בעבודות שירות, ואין בפסיקה קו אחיד מבחינת הרף העליון. נטען כי יש לתן משקל לשיקולי שיקום וטיפול בקשר לנאשם, ולמקמו ברף התחתון של המתחם, באופן שיטל עליו מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות.

ב"כ הנאשם ציין את התיקון המשמעותי של כתב האישום שכלל מחיקת אישומים, תיקון סעיפי אישום ותיקון העובדות. נטען כי האלימות שליוותה את ביצוע העבירות אינה ברף גבוה, אלא ברף תחתון מינימלי. נטען שיש להביא בחשבון שבתיק קיימים קשיים ראייתיים, וכי הנאשם בחר להודות בטרם ניהול הוכחות, ללא כל תמורה עונשית בדמות הסדר עונשי. הודאת הנאשם חסכה בזמן שיפוטי יקר של בית המשפט, וחסכה מזמנה של התביעה, בהינתן שמדובר בתיק מרובה עדי תביעה. נטען כי יש בהודאת הנאשם משום נטילת אחריות והבעת חרטה אמיתית וכנה.

נטען כי הנאשם, צעיר בגילו, יליד 1998, ובעת ביצוע העבירות היה כבן 21. נטען כי הנאשם השלים 12 שנות לימוד ובמהלך השנים עבד על מנת לסייע למשפחתו. לחובתו הרשעה קודמת אחת בגין עבירת הכשלת שוטר משנת 2016, ומאז חלפו למעלה מ-4 שנים, כך שעברו הפלילי זניח. ב"כ הנאשם ציין את פרק הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות, שבמהלכו לא נפתחו לנאשם תיקים למעט תיק אחד ששירות המבחן התייחס אליו, במסגרתו נחקרו הנאשם, בני משפחתו וסביבתו, ולנאשם אין קשר לתיק, ולא בכדי לא הועלת סוגיה זו בטיעוני ב"כ המאשימה.

נטען כי משפחת הנאשם היא משפחה קשת יום, המונה שמונה ילדים ומצבה הכלכלי קשה, כאשר תשלום הפיצוי המוסכם הקשה על המשפחה, שנרתמה כולה לגיוס כספי הפיצוי. עוד נטען כי המשפחה חסכה מכספי המדינה בכך ששכרה סגור פרטי במקום קבלת ייצוג מהסנגוריה הציבורית. עוד נטען ביחס לבני משפחת הנאשם כי העולם הפלילי זר להם, והם חשו אכזבה וכישלון, נוכח ביצוע העבירות וטיבן. צוין כי הוריו של הנאשם ליוו אותו לאורך כל ההליך המשפטי בבית המשפט ובהליך הטיפולי.

נטען כי הנאשם היה בפיקוח מעצרים בשירות המבחן ושיתף פעולה בכל ההליכים הטיפולים, אשר הופסקו בשל הקורונה. הנאשם פנה אל מרכז "התחלה חדשה" שהינו מרכז טיפולי המטפל בעיקר באסירים משוחררים ומוכר על ידי וועדת השחרורים וכי הנאשם נתרם מההליך הטיפולי. צוין כי שירות המבחן התרשם שהנאשם אינו מאופיין בדפוסים שוליים עמוקים והמליץ להשית עליו עונש מאסר בעבודות שירות כחלק מאפיק טיפולי שיקומי.

ב"כ הנאשם התייחס לכך שבתסקיר שירות המבחן צוין שהנאשם לא התייצב למסירת בדיקות השתן, ומסר כי הנאשם התייצב במקום לשם כך, אך פעם אחת המקום היה סגור ובפעם השנייה איחר בשל עיכובים בעבודה, אך לא הייתה לו כוונה לחמוק מכך.

נטען כי נאשם 2, יליד 1997, הורשע בעבירה של סיוע לשוד ושתי עבירות נוספות, ולחובתו שתי הרשעות קודמות, אחת מהן בבית המשפט המחוזי בתל אביב, שם נדון ל-10 חודשי מאסר. נטען כי לנתונים אלו יש משמעות ביחס לעתירת המאשימה לעונש בקשר לנאשם, שכן בעניינו של נאשם 2 עתרה המאשימה לעונש שירוצה בעבודות שירות, למרות שנאשם 2 לא עבר כל הליך שיקומי. ואילו, הנאשם עבר הליך טיפולי שיקומי, נעצר למשך 10 חודשים, וההליך כולו היווה גורם מרתיע עבור הנאשם. נטען כי גזירת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה תפגע בהליך השיקום שבו החל הנאשם, בעיקר כאשר הנאשם קיבל כלים להתמודדות ויש לו רצון ומוטיבציה להמשיך בתהליך זה. נטען כי הנאשם היה מצוי במעצר בתיק זה במשך כ-3.5 חודשים, הדבר הרתיעו, וכי מאסרו יוביל לחשיפתו לעבריינים ואסירים. נטען כי יש להביא בחשבון את תקופת מעצרו של הנאשם בפיקוח אלקטרוני, מיום 24.11.2019 עד 13.5.2020, והעובדה שלאחר מכן שוחרר בתנאי מעצר בית מוחלט, ללא חלונות או אפשרות ליציאה לעבודה. הודגש כי הנאשם לא הפר את תנאי השחרור והוכיח כי הוא ראוי לאמון שניתן בו.

נטען כי בשלב זה אין בשב"ס מסגרות טיפוליות מתאימות עבור הנאשם ולא ניתן שחרור מנהלי. נטען כי הרצף הטיפולי נקטע בשל הקורונה וכי שליחת הנאשם לכלא בשלב זה תהרוס כל הליך טיפולי מתקן. הוצגה פסיקה רלוונטית.

7. הנאשם עצמו מסר כי הוא מבין שהעבירות שביצע הן חמורות מאוד והביע צער, גם כלפי הוריו ומשפחתו. לדבריו, הרגיש שהחל להתדרדר והוא מבין שהוא צריך לשלם על טעותו, אך הוסיף שלכל אדם זכות להשתקם.

דיון ומסקנות

קביעת מתחם העונש ההולם

8. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. תחילה, אקבע את מתחם הענישה למעשה העבירות שביצע הנאשם, על בסיס שיקולים נורמטיביים ואובייקטיביים, בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. לאחר מכן, אקבע את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבותיו, בצורך בהרתעתו ואחרים כמותו, ובכלל זה אבחן האם ראוי כי ענישת הנאשם תחרוג ממתחם הענישה (ע"פ 2918/13 דבס נ' מדינת ישראל (18.7.2013); ע"פ 1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל (14.7.2013); ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל (5.6.2013)).

9. מתחם העונש ההולם יקבע בהתאם לעקרון ההלימה כפי שהוגדר בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין. על מנת ליישמו אביא בחשבון את הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם; נסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומידת אשמו של הנאשם ובמדיניות הענישה הנהוגה (ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.2013)).

10. כתב האישום המתוקן מונה כאמור שני אישומים נפרדים. על אף שקיימים קווי דמיון ברורים בין האישומים, כל אישום מתייחס לקרבנות שונים, במועדים שונים, במקומות שונים ובסיוע שותפים שונים. משכך, סבורני כי נכון לראות כל אחד מהאישומים המפורטים בכתב האישום כאירוע נפרד, המצדיק התייחסות עונשית נפרדת, בהתאם להוראות סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין ועל כן אקבע מתחם עונש הולם לגבי כל אחד מהאישומים, בהתאם לעבירות הכלולות בו, בנסיבות ביצוען (ראו: ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 27.08.2014)).

אבהיר כי נפקות קביעה זו, היא תכליתית-פונקציונאלית, כאשר התיבה "אירוע" בהתאם לסעיף 40ג לחוק העונשין מוגדרת באופן רחב מהגדרת "מעשה" לפי סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982. מדובר בכלי עזר, הנועד לסייע בהבניית שיקול הדעת השיפוטי, ולא לשנות מהעונש המרבי שניתן להטיל בגין העבירות בהן הורשע הנאשם (ראו: ע"פ 4910/13 אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014); ע"פ 2519/14 ענאד אבו קיעאן נ' מדינת ישראל (29.12.2014); רע"פ 4760/14 קיסלמן נ' מדינת ישראל (7.5.2015); ע"פ 5643/14 אחמד עיסא נ' מדינת ישראל (23.6.2015)).

בע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' יוסף דלאל (3.9.2015) עמד כב' השופט נ' סולברג על חשיבותה הנורמטיבית של הקביעה האם מדובר באירוע אחד לגביו יש לקבוע מתחם אחד או מספר אירועים, בזו הלשון: "מכאן מתבררת גם החשיבות הנורמטיבית - משיקולי הלימה ובעקבותיה גם הרתעה - להבחין בין אירועים שונים, ולקבוע

מתחם נפרד לכל אחד מהם. כך מובהר לנאשם ולאחרים שכמותו כי עבירות המהוות כמה אירועים, אינן 'נבלעות' בענישה העיקרית, הן עומדות לעצמן, שוברן בצידן, ועונשן יכול לבוא בנפרד לכל אירוע, ובמצטבר".

אישום ראשון - מעשה הגניבה

11. הערכים החברתיים שנפגעו: בביצוע עבירת הגניבה, לצדה קבע המחוקק עונש מרבי של שלוש שנות מאסר, פגע הנאשם בשלום הציבור, בתחושת הביטחון, בסדר הציבורי, בהגנה על רכוש, קניינו, פרטיותו ושלוות נפשו של הציבור (ע"פ 7641/09 אברהם הירשזון נ' מדינת ישראל (04.07.2011); ע"פ 7085/93 נג'אר נ' מדינת ישראל, פ"ד נא (4) 221 (1997)).

בתי המשפט עמדו לא אחת על הערכים המוגנים הנפגעים כתוצאה מביצוע עבירת גניבה:

"האיסור על גניבה הוא מן האיסורים הבסיסיים שהדין הפלילי מטיל על האדם עוד מימים ימימה. איסור זה מקורו בהגנה על זכות הקניין, המוחזקת כזכות חוקתית של הפרט. ההגנה על רכוש הפרט חיונית לקיומו של סדר חברתי תקין, והיא הניצבת בליבה של עבירת הגניבה. אכן, "הערך המוגן על ידי עבירת הגניבה הוא שמירת רכוש הזולת" (ע"פ 752/90 ברזל נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(2) 539, 561 (1992) (להלן: ענין ברזל); ע"פ 7193/04 יקירביץ' נ' מדינת ישראל, פסקה 120 (30.4.2007) (להלן: "ענין יקירביץ'"); ענין גולדין, בעמ' 28; ענין רויטמן, פסקה 10 לפסק דיני; ענין נרקיס, פסקה 8) (דנ"פ 2334/09 ישראל פרי נ' מדינת ישראל, סד(3) 502 (2011)).

בע"פ 5914/13 כהן נ' מדינת ישראל (27.5.2014) עמד כב' השופט רובינשטיין על החומרה היתרה בביצוע עבירות שוד או גניבה מקשים או קשישה:

"שוד או גניבה מקשים או מחסר ישע, נתפס כמעשה שיש בו כיעור מוסרי גדול יותר מעבירה 'רגילה' של שוד או גניבה, בהיותו הפרה של הציווי 'והדרת פני זקן' הנתפס כמעין חוק טבע בכל חברה אנושית. העבירה של שוד קשישים היא מעשה נקלה ובזוי במיוחד, גם בקוד העברייני, ולא בכדי היא נחשבת לעבירה הנמצאת בתחתית 'שרשרת המזון' של העבירות ושל העבריינים.

מי יאמוד את האימה, הפחד, הבושת והצער של קשיש - פעמים רבות קשיש המתגורר בגפו - שנפל קורבן לעבירה של שוד וגניבה. אכן, לא כל קשיש הוא חסר ישע, אבל אין כוחו של קשיש כשל אדם צעיר, שיכול לעיתים להתגונן או לרדוף אחר הגנב או השודד. נקל לשער את התחושה המתסכלת עד מאוד של השפלה וחוסר אונים של קשיש שנפל קורבן לעבירה כגון דא. ניסיון החיים מלמד כי איכות החיים של קשישים אחרי מעשה שוד או גניבה אינו כתמול שלשום. אף יש שאורחות חייהם השתנו והתהפכו בעקבות אירוע טראומתי של גניבה או שוד, לאחר שלהוותם נוכחו לדעת כי ביתם כבר אינו מבצרם.

תופעות של חוסר אמון בבני אדם, בידוד והסתגרות נפשית לצד התבצרות פיזית (סורגים ומנעולים), חשש, אובדן בטחון

עצמי, נדודי שינה ועוד תופעות והשלכות המשפיעות על הקשיש ועל בני משפחו. מכאן מידת הסלידה של החברה ביחס לשוד וגניבה מקשישים, ומכאן החומרה היתרה שבתי המשפט מייחסים לעבירה זו בהיבט של שיקולי גמול והלימה". (ע"פ 1864/11 עזיז דוידוב נ' מדינת ישראל (7.12.12)); כן ראו ע"פ 2163/05 אלייב נ' מדינת ישראל (12.12.05)).

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה גבוהה. הנאשם ביצע את מעשיו בפומבי ובתעוזה תוך שהוא חוטף בחזקה תיק מידה של אישה בת 67, בעודו הוא רכוב על אופנוע. בדרך זו גנב הנאשם את חפציה האישיים, ביניהם: פנקס צ'קים, כרטיס אשראי, מפתחות רכב, מפתחות לכספת בנק ותעודת זהות. הנאשם ניצל לרעה את העובדה כי המתלוננת הינה אישה מבוגרת, אשר התהלכה בגפה, והייתה בעבורו קרבן חלש ופגיע. הערך המוגן העיקרי שנפגע הוא קניינו של הפרט עד כדי שלילתו ממנו, תוך הפרת הסדר הציבורי ופגיעה בתחושת הביטחון של כל עובר אורח החפץ להתהלך בבטחה בחוצות העיר.

13. בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירות (סעיף 40(ט) לחוק העונשין), הבאתי בכלל חשבון את התכנון שקדם לביצוע העבירה, הגם שמדובר בתכנון מינורי, שהחל לאחר שהנאשם ושותפו הבחינו במתלוננת וגמרו אומר לגנוב את תיקה. לצורך כך, האטו את מהירות נסיעתם, קרבו אליה והנאשם משך בחזקה את תיקה. הנאשם הוא זה שביצע את מעשה הגניבה בפועל ובכך היה חלקו העיקרי בביצוע העבירה. כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, עליו ארחיב בהמשך, הנאשם ביצע את העבירות על רקע השפעה חברתית שלילית, למען בצע כסף. בדרך ביצוע העבירה נגרם למתלוננת כאב בכף ידה, וניתן להעריך כי מעשי הנאשם גרמו לפגיעה בתחושת הביטחון של המתלוננת. בנוסף לכך, נגרם למתלוננת נזק ממוני בעקבות נטילת חפציה האישיים, כאשר לא נמסר שווי הרכוש נשוא העבירות. עצם הקרבה הפיזית בין הנאשם לבין המתלוננת ומשיכת תיקה בחזקה מידה, הייתה כרוכה בהפעלת כוח מסוימת, אשר העמידה את המתלוננת בסכנה מוחשית וממשית של היפגעות פיזית או נפשית. הנזק שעשוי היה להיגרם למתלוננת, בשל פגיעה פיזית בגופה, אף גדול בהרבה מזה שנגרם, בהתחשב בגילה. בנוסף לכך, הנאשם לא ידע מה שווי תכולת התיק שגנב ומבחינתו הנזק הממוני שגרם יכול היה אף להיות גבוה בעשרות מונים. למעשה העבירה לא קדמה כל התגרות מצד נפגעת העבירה, מדובר באישה זרה, אשר נבחרה על ידו, באופן אקראי, והוא יזם את הפגיעה בה. לנאשם הייתה היכולת להבין את אשר עשה, את הפסול שבמעשיו, ויכל להימנע מלעשותו. הנאשם אינו קרוב לסייג לאחריות פלילית.

מעבר לאמור לעיל יש לתת את הדעת גם לאופן שבו בוצעה הגניבה. כאמור הנאשם חטף תיק יד אותו נשאה המתלוננת בידה. לעניין גניבה מעל גופו של אדם ראו דברי כב' השופטת שטרסברג-כהן בע"פ 5299/92 הררי נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(3) 526, 485: "גניבה מעל גופו של אדם היא מעשה של עזות מצח, של התגרות ישירה בקרבן, של עימות ישיר עם גופו ושל יצירת סיכון ממשי לרווחתו הגופנית והנפשית".

14. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירת הגניבה מעלה כי לרוב הוטלו עונשי מאסר בפועל קצרים יחסית בהתאם לנסיבות ביצוע העבירות, לצד ענישה כלכלית וענישה מותנית. כך למשל:

א. רע"פ 3989/15 שי גוזלאן נ' מדינת ישראל (09.08.2015) - הנאשם הורשע בבית המשפט השלום בבאר שבע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין וניסיון תקיפה סתם לפי סעיף 379 בצירוף עם סעיף 25 לחוק העונשין. הנאשם הלך לעברה של המתלוננת, אשר החזיקה בידה טלפון סלולרי, חטף את מכשיר הטלפון מידה והחל להימלט מהמקום. המתלוננת החלה לרוץ אחרי הנאשם, והצליחה לאחוז בחולצתו. הנאשם ניסה לתקוף את המתלוננת בכך שהניף את ידו לעברה. לאחר האירוע, מכר המבקש את מכשיר הטלפון בתמורה ל-700 ₪. בית משפט השלום קבע כי אין מדובר במקרה המצדיק הימנעות מהרשעה, בין היתר משום שלא הוכח נזק ממשי שייגרם לנאשם כתוצאה ממנה. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין מספר חודשי עבודות שירות. בית המשפט זקף לזכות הנאשם את הודאתו במיוחד לו; היעדר עבר פלילי; נסיבותיו האישיות והפגיעה הצפויה מעצם הרשעתו, במיוחד נוכח גילו הצעיר (כבן פחות מ-20). נגזרו מאסר מותנה ופיצוי בסך 1,500 ₪. ערעור הנאשם על עצם ההרשעה נדחה בבית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון דחה את הבקשה למתן רשות ערעור.

ב. ע"פ 2734/14 שירן אוזן נ' מדינת ישראל (13.08.2014) - המערערת הורשעה בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יסוד הודאתה במסגרת הסדר טיעון בעבירות של גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין ותקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין, ובמסגרת תיק שצורף גם בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין. המערערת פגשה במתלון במועדון בתל אביב, והשניים סיכמו שהמתלוננת תיתן לו שירותי מין. משהובהר למתלון כי המערערת הינה טרנסג'נדרית, הוא חזר בו מרצונו לקבל שירותי מין. המערערת גנבה את ארנקו של המתלון, שהיו בו 1,900 ₪ במזומן ומסמכים שונים ונמלטה מהחדר. המתלון החל לרדוף אחריה, לאחר שחסם את דרכה, הכתה המערערת את המתלון וגרמה לו לשריטה בפניו. הארנק, המסמכים וסכום של 50 ₪ הושבו למתלון. לחובת המערערת הרשעה קודמת בעבירות של גרימת חבלה בנסיבות מחמירות, איומים ותקיפת שוטר, עם מאסר מותנה בר הפעלה ביחס לאותן עבירות, והרשעות מבית משפט לנוער בעבירות של איומים, תקיפת שוטר, הפרעה לשוטר שימוש בכוח או באיומים כדי למנוע מעצר, העלבת עובד ציבור והחזקת אגרופן או סכין למטרה לא כשרה. נקבע מתחם עונש ההולם, בגין כל אחד ממעשי המערערת, שבין 10 לבין 24 חודשי מאסר. עונשה של המערערת נגזר באופן הכולל את התיק המצורף שעניינו תקיפה הגורמת חבלה של ממש. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

ג. ע"פ 6365/13 יפים קליינר נ' מדינת ישראל (23.9.2013) - הנאשם הורשע בבית משפט השלום בעבירה של גניבה של טלפון סלולרי לפי סעיף 354 לחוק העונשין. נקבע מתחם עונש הולם שבין 2 לבין 8 חודשי מאסר. בקביעת עונשו של הנאשם, הובא בחשבון עברו הפלילי, הכולל שלוש הרשעות קודמות בעבירות רכוש, מרמה ואלימות. על הנאשם נגזרו 4 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי בסך 3,000 ₪. הערעור על חומרת העונש נדחה על ידי בית המשפט המחוזי, ובקשת רשות הערעור נדחתה על ידי בית המשפט העליון. נקבע כי מתחם הענישה סביר וכי העונש אינו חורג בחומרתו מהמתחם.

ד. ת"פ (מח' מרכז) 41875-11-18 מדינת ישראל נ' עאמר דהאבשה (16.7.2019) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של תקיפה כדי למנוע לכידה לפי סעיף 381(א)(3) לחוק העונשין; פציעה לפי סעיף 334 לחוק העונשין וגניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום, המתלון והמתלוננת ישנו ברכבה של המתלוננת בחניה באזור תעשייה. הנאשם, העובד באזור התעשייה, הגיע אל מקום חניית

הרכב, גנב את מכשיר הטלפון הנייד של המתלוננת ואת נעליו של המתלונן. כשראה הנאשם כי המתלונן מתעורר משנתו, היכה אותו במכת אגרוף בפניו כדי למנוע את תפיסתו ולהשלים את מעשי הגניבה. כתוצאה מתקיפת הנאשם, נגרם למתלונן חתך במצחו באורך של 2 ס"מ ובעומק של 5 מ"מ והוא נזקק לטיפול רפואי שכלל 3 תפרים. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין חודשיים מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר. הובאו בחשבון גילו הצעיר של הנאשם (בן 18 ו-9 חודשים בעת ביצוע העבירה); העובדה שגדל בתנאי מצוקה כלכלית וקושי של הוריו במתן תמיכה והכוונה; העובדה שמדובר בהעמדתה הראשונה לדין והקושי הכלכלי והאישי בריצוי עונש מאסר אף בעבודות שירות; נטילת האחריות על מעשיו בהזדמנות הראשונה והבעת חרטה וכן תקופת מעצרו. נגזרו חודשיים מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות, מאסרים מותנים, פיצוי למתלונן בסך ₪ 2,500 וצו מבחן לתקופה של שנה.

ה. ת"פ (מח' חי') 51506-06-15 מדינת ישראל נ' היתאם חדיד (26.6.2016) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות גניבה לפי סעיף 383(א)(1) וסעיף 384 לחוק העונשין ותקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381(א)(2) לחוק העונשין. הנאשם והמתלוננת נפגשו על מנת שזו תציג לו טלפון נייד שהיה בבעלותה לצורך רכישתו, כאשר המתלוננת הגיעה למקום כשעליה תינוק במנשא. הנאשם ביקש לקבל לידיו את המכשיר אך המתלוננת עמדה על כך שהבדיקה תיעשה כשהמכשיר בידה. הנאשם משך את המכשיר מידיה תוך שהוא דוחף אותה במגמה לגנוב ונמלט מהמקום כשהמכשיר בידיו. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 3 לבין 12 חודשי מאסר. הובאו בחשבון פגיעת המאסר בחייו של הנאשם, העושה צעדים ראשונים בחייו כבוגר; פגיעת המאסר בתדמית המשפחה; הנזקים העתידיים הצפויים לנאשם שעניינם קשיים להשתלב בתפקידים המחייבים עבר נקי; נטילת אחריות על ידי הנאשם; העובדה שהנאשם לא ביצע מאמצים יוצאי דופן לתקן את תוצאות מעשי העבירה או לפצות את המתלוננת, (צוין כי הטלפון הושב למתלוננת על ידי המשטרה לאחר גניבתו); היעדר נסיבות חיים קשות במיוחד; חלוק שנתיים בית ביצוע המעשים ועד הגשת כתב האישום; העמדתו לדין בעבר בגין קבלת נכסים אשר הושגו בפשע. בית המשפט קיבל את המלצת שירות המבחן וגזר על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס בסך ₪ 1,500 ופיצוי בסך ₪ 2,000.

ו. עפ"ג (מח' ת"א) 45530-03-16 פילמון טספסיון נ' מדינת ישראל (4.5.2016) - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של תקיפה לשם גניבה בצוותא לפי סעיפים 381(א)(2) + סעיף 29(א) לחוק העונשין; גניבה בצוותא לפי סעיפים 384 + 29(א) לחוק העונשין. לאחר שהמערער ואחר שאלו את המתלונן מה השעה, תקפו אותו השניים בצוותא כדי לגנוב ממנו את מכשיר הטלפון באמצעות מכות אגרוף והאחר שלף את מכשיר הטלפון הנייד מכיסו של המתלונן. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר שירוצה בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר. בית המשפט השלום התחשב בנסיבות ביצוע העבירה וחומרתה; מידת הפגיעה בערך המוגן; גילו של הנאשם (בן 22); הנסיבות עליהן עמדה ההגנה בטיעוניה; הודאתו המצביעה על נטילת אחריות; היותו נעדר עבר פלילי. לא נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות. נגזרו 6 חודשי מאסר, מאסרים מותנים והתחייבות בסך ₪ 1,000. במסגרת הערעור, ובהסכמת הצדדים, תוקן תאריך תחילת ריצוי המאסר.

ז. עפ"ג (מח' מרכז) 10056-03-14 מסרט באייך נ' מדינת ישראל (4.5.2014); עפ"ג (מחוזי מרכז) 127-04-14 הבטאמו בלאי נ' מדינת ישראל (6.7.2014) - המערער הורשעו בבית משפט השלום בראשון לציון על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות של תקיפה כדי לגנוב לפי סעיף 381(א)(2) + 29 לחוק העונשין וגניבה בצוותא לפי סעיף 384 לחוק העונשין. נוסף לכך, מערער 1 הורשע בעבירות של הכשלת שוטר לפי סעיף 275 לחוק העונשין;

תקיפת שוטר לפי סעיף 273 לחוק העונשין והתנגדות בכוח למעצר חוקי לפי סעיף 47 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969. הנאשמים ו-6 נוספים שזהותם אינה ידוע יצאו מאולם שמחות ביקשו הנאשמים מהמתלונן, נהג מונית שירות, להסיעם. בהמשך, בעקבות וויכוח שהתגלע בין המתלונן לנוסעים במונית על רקע כספי הנסיעה, לקח מערער 1 חופן של עשרות מטבעות של 10 ₪ שהיו במתקן המטבעות. או אז ניסה המתלונן להוציא את הכסף מידו של מערער 1 והלה הכה את המתלונן בידו. מיד ובסמוך אחז מערער 2 בצווארו של המתלונן ומשך אותו לאחור, ובכך הנאשם 1 הצליח להימלט. בהמשך, דחפו המערער 2 ו-2 אחרים את המתלונן ולקחו כספים שהיו במתקן והתפזרו במונית ואף ירקו עליו. בהמשך, בעוד המונית בנסיעה, משך המערער 2 את ידית דלת המונית וגרם לפתיחתה, אז בלם המתלונן את המונית בפתאומיות. בשלב זה לקח המערער 2 כסף מקופת המונית וירד ממנה יחד עם שניים נוספים הכו את המתלונן. מערער 2 צירף תיק נוסף שעניינו עבירות של היזק ברכוש לפי סעיף 452 לחוק העונשין; העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין ותקיפת שוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 273 לחוק העונשין. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם ביחס למעשי התקיפה לשם גניבה נע בין ענישה צופה פני העתיד לבין 12 חודשי מאסר. במסגרת ערעורו של נאשם 1 אישר בית המשפט המחוזי את המתחם שנקבע והערעורים על חומרת העונש נדחו.

ח. ת"פ (מח' מרכז) 10125-04-15 מדינת ישראל נ' אשר טננבאום (24.11.2015) - הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירת תקיפה לשם גניבה לפי סעיפים 382(א) + 29(א) לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום הנאשמים הלכו בעקבותיו של המתלונן, קפצו עליו מאחור והיכו אותו, כל זאת על מנת ליטול מידיו מכשיר טלפון נייד וזאת עשו לאחר שהיכו אותו והותירו אותו שרוע על הכביש. הצדדים הגיעו להסדר נוכח קשייו של המתלונן להעיד, כשעדוהו היא הראייה היחידה בתיק, וצוין כי התשתית הראייתית ביחס לנאשם 2 חלשה יותר מזאת הקיימת ביחס לנאשם 1. בית המשפט גזר על הנאשמים את העונשים המוסכמים הבאים: על הנאשם 1 9 חודשי מאסר, הופעל מאסר מותנה בן 5 חודשים בחופף ובמצטבר כך שעל הנאשם לרצות בסך הכל 12 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה. על נאשם 2 7 חודשי מאסר בפועל, הופעל מאסר מותנה בחופף ובמצטבר כך שעל הנאשם לרצות בסך הכל 9 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 4,000 ₪.

ט. ת"פ (מח' חי') 17746-10-14 מדינת ישראל נ' מחמוד עכריה (15.10.2015) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות פציעה לפי סעיף 334 לחוק העונשין; גניבה לפי סעיפים 383(א) + 1(ג) + 384 לחוק העונשין; והדחה בחקירה לפי סעיף 245(א) לחוק העונשין. בשעת לילה מאוחרת הגיע הנאשם אל תחנת דלק בה היו המתלונן ואחיו. הנאשם ביקש מן המתלונן שיתקרב לרכב בו ישב במושב הסמוך לנהג. המתלונן עשה כן ונעמד ליד חלונו של הנאשם כאשר מכשיר הטלפון הנייד שלו בידו. בין הנאשם למתלונן התפתחו חילופי דברים שבעטיים משכו הנאשם והמתלונן זה את ידו של זה, כאשר המתלונן מחזיק בידו את הטלפון. בשלב זה, בעוד הנאשם והמתלונן אוחזים זה בידו של זה, הורה הנאשם לאחר שנהג ברכב לנסוע מהמקום. בהתאם להוראת הנאשם, החל האחר לנסוע מהמקום כשהוא גורר איתו את המתלונן. המתלונן שחרר מידו את הטלפון, שנפל לתוך הרכב, וכתוצאה מהגרירה נפל המתלונן ארצה. הנאשם עזב את המקום ברכב כשהוא נוטל ונושא את הטלפון. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו למתלונן שפשוטים ושריטות בידו ובגבו. בהמשך, הנאשם הניע אחר, קטין שהיה אף הוא עמו ברכב, למסור עדות שקר בחקירה המשטרה אודות האירוע. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 15 חודשי מאסר. הובאו בחשבון גילו הצעיר של הנאשם (בן 22 בעת ביצוע העבירות), היעדר עברו הפלילי, תקופת מעצרו, נסיבות חייו הקשות וההליך החיובי שעבר במסגרת ליווי ופיקוח של שירות המבחן ונטילת

האחריות על מעשיו. בית המשפט חרג ממתחם העונש ההולם נוכח סיכויי השיקום הממשיים וגזר על הנאשם 300 שעות של"צ, מאסר מותנה, צו מבחן לתקופה של שנה ופיצוי בסך 3,000 ₪.

י. ת"פ (מח' ת"א) 46874-01-12 מדינת ישראל נ' מוחמד אל עיסאוי (18.4.2013) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בתקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381(א)(2) לחוק העונשין. הנאשם ניגש למתלוננת כשהלכה ברחוב, חנק אותה בצווארה, איים עליה שירצח אותה, תלש מצווארה שרשרת כשהוא שורט אותה. הוא נמלט מהמקום ביחד עם חבריו- 2 נאשמים נוספים שהאשמו יחד אתו. כתוצאה מתלישת השרשרת נגרמו למתלוננת סימני אדמומיות. הובא בחשבון כי הנאשם היה "הרוח החיה" והמבצע העיקרי של העבירה, את חומרת העבירה וקלות ביצועה, היעדר עברו הפלילי והודאתו שחסכה את עדות המתלוננת, התגייסות משפחתו, וכן את העובדה שהצדדים הגיעו להסדר הטיעון נוכח קשיים ראייתיים משמעותיים. נגזרו על הנאשם 3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה, צו מבחן לתקופה של שנה, קנס בסך 2,000 ₪ ופיצוי בסך 1,000 ₪.

יא. ת"פ (מח' ב"ש) 50902-06-16 מדינת ישראל נ' סלימאן אבו סבית (24.5.2018) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת תקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381(א)(2) לחוק העונשין. הנאשם ואחר נסעו במונית, בה נסעו גם המתלוננת ואחותה, כשעל ברכי המתלוננת החזיקה את תיקה. הנאשם הבחין בכך והחליט לגנוב את התיק. הנאשם או האחר ביקשו מהנהג לעצור להם בצד הדרך, האחר ירד מהמונית והנאשם התקדם אחרי ובעת שהגיע לדלת, תפס בידו את תיקה של המתלוננת ומשך אותו בחוזקה מידה. חרף העובדה שהמתלוננת אחזה בתיק בחוזקה ולא שחררה, ואחותה אחזה גם היא בתיק בכוח כדי למנוע מהנאשם להוציא אותו מידי המתלוננת, הנאשם הצליח לקחת את התיק ונמלט בריצה מהמקום יחד עם האחר. בית המשפט הביא בחשבון את מעשה הנאשם בנסיבותיו, העבירה בה הורשע, גילו הצעיר (19), הודאתו, נסיבות חייו, התהליך הטיפולי הארוך והמשמעותי שעבר וסיכויי שיקומו, וכן הקשיים הראייתיים שהובילו להסדר הטיעון. נוכח השיקולים הללו קיבל בית המשפט את העונש המוסכם לו עתרו הצדדים וגזר על הנאשם 300 שעות של"צ, צו מבחן לתקופה של 18 חודשים, מאסר מותנה ופיצוי בסך 5,000 ₪.

יב. רע"פ 2797/09 חגי גולן נ' מדינת ישראל (2.4.2009) - המבקש הורשע בבית משפט השלום בראשון לציון על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בגין עבירת תקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381(א)(2) לחוק העונשין ועבירת גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין. המבקש עקב אחר המתלוננת, בת 68, מתל אביב ועד חולון והבחין כי היא מחזיקה בתיקה סכום של 10,000 דולר. המבקש, יחד עם אחר, תקף את המתלוננת בכוונה לגנוב את כספה בכך שהחל למשוך, יחד עם האחר, את התיק מכתפה. המתלוננת ניסתה להתנגד לגניבה ובתגובה דחפו אותה המבקש והאחר והפילו אותה לרצפה כך שנגרמו לה שריטות ושפשופים שונים. לאחר מכן נטלו המבקש והאחר את התיק ונמלטו מהמקום ברכבו של האחר. נוכח חומרת העבירות, נסיבות ביצוען ועברו הפלילי המכביד בית משפט השלום גזר עליו 12 חודשי מאסר, הופעל מאסר מותנה בחופף ובמצטבר כך שירצה בסך הכל 22 חודשי מאסר, מאסרים מותנים ופיצוי בסך 4,000 ₪. ערעורו לבית המשפט המחוזי התקבל בחלקו כך שהמאסר המותנה יופעל באופן שירצה בסך הכל 15 חודשי מאסר. בקשת רשות הערעור נדחתה על ידי בית המשפט העליון.

יג. ת"פ (שלום רמ') 32119-05-15 משטרת ישראל תביעות - שלוחת רמלה נ' שלום חיים בוס

(30.10.2016) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של תקיפה לשם גניבה לפי סעיפים 381(ג) + 29(א) לחוק העונשין וגניבה בצוותא לפי סעיפים 384 + 29(א) לחוק העונשין. הנאשם וקטין הכו את המתלונן, גם הוא קטין, בראשו ובגופו, הקטין הפילו ארצה ובעט ברגלו. הנאשם והקטין גנבו את מכשיר הטלפון הנייד של המתלונן וכן שטר של 50 ₪. האירוע התרחש על רקע חוב של 300 ₪ שהמתלונן היה חייב לנאשם וסירב להחזירו, בעקבותיו ביום האירוע המתלונן אף איים על הנאשם כי יכה אותו. נקבע כי מתחם הונוס ההולם נע בין של"צ לבין 12 חודשי מאסר. הובאו בחשבון גילו הצעיר של הנאשם (בן 18 ו-8 חודשים בעת ביצוע העבירות) ופגיעת עונש מאסר בו בשל כך, היעדר עברו הפלילי, נסיבות חייו הקשות וחלוק הזמן מביצוע העבירה. עוד הובאו בחשבון העובדה שעניינו של הקטין, שחלקו בעבירות חמור יותר, הסתיים באי הרשעה. נגזרו 3 חודשי עבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי בסך 500 ₪.

יד. ת"פ (ב"ש) 15545-03-13 מדינת ישראל נ' פלוני (19.2.2014) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת תקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381(א)(2) לחוק העונשין. כשהמתלוננת הלכה ברחוב, חטף הנאשם מידה את מכשיר הטלפון שהחזיקה ונמלט מהמקום. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לבין 11 חודשי מאסר. הובאו בחשבון גילו הצעיר של הנאשם (בן 18 ויומיים בעת ביצוע העבירה); היעדר עברו הפלילי; העובדה שהחל לפצות את המתלוננת מיוזמתו ועוד טרם מועד גזר הדין; לקיחת האחריות על מעשיו; והעובדה שהוא עומד לפני גיוסו ומבקש לשרת בשירות קרבי משמעותי. נגזרו מאסרים מותנים, פיצוי בסך 3,000 ₪, קנס בסך 1,000 ₪ וצו מבחן לתקופה של 18 חודשים.

טו. ת"פ (שלום נת') 60399-05-13 מדינת ישראל נ' יאיר צגאי (08.05.14) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת תקיפה לשם גניבה. הנאשם הגיח לעבר המתלוננת בהפתעה, דחף אותה, נטל מידה את מכשיר הטלפון הנייד ונמלט מהמקום. הובאו בחשבון גילו הצעיר של הנאשם (בן 20) והעובדה שהתקשה לשתף פעולה עם שירות המבחן, הודאתו המידית לנטילת אחריות, והיעדר עברו הפלילי. בית המשפט קיבל את העונש המוסכם לו עתרו הצדדים וגזר על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, פיצוי בסך 750 ₪ וקנס בסך 750 ₪.

טז. ת"פ (שלום פ"ת) 16626-03-13 מדינת ישראל נ' סרי חגאג (30.9.2013) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בשני כתבי אישום בעבירות של תקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381(א)(2) לחוק העונשין וגניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין. על פי עבודות כתב האישום הראשון, הנאשם ואחר חטפו בצוותא את תיקה של המתלוננת, אשר ישבה על ספסל ברחוב. המתלוננת החלה לרדוף אחריהם וכאשר השיגה אותם אחזה בתיק וניסתה למשוך אותו מידיהם. במהלך המאבק על התיק, הרפתה המתלוננת מאחיזתה והנאשם והאחר נמלטו מהמקום. כתוצאה מהאמור, "יצאו" שתי אצבעותיה של המתלוננת 1 ממקומן והיא נאלצה לקבל טיפול רפואי בבית חולים, אשר כלל קיבוע של האצבעות. על פי כתב האישום השני, הנאשם ניסה לחטוף מהמתלוננת את הטלפון הנייד שהחזיקה ביחודה כשהתה בחנין ציבורי. בשל התנגדותה, כשחטף את הטלפון הנייד מידה המתלוננת נפלה ארצה על ברכיה וידיה והנאשם נמלט מהמקום. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם לכל אחד מכתבי האישום נע בין מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר. הובאו בחשבון פגיעת עונש מאסר בנאשם, בפרט נוכח גילו הצעיר; פגיעת העונש במשפחתו; נטילת אחריות מלאה על ידו למעשיו; חלוק כ-3 שנים מביצוע העבירה; עברו הפלילי הכולל הרשעה אחת בגין עבירות של חבלה במזיד לרכב, פריצה לרכב ועבירות נלוות, הליך שהסתיים ללא הרשעה בבית שמפט לנוער וכן אחידות הענישה

ביחס לקטין שעניינו במסגרת ההליך הראשון הסתיים באי הרשעה. נגזרו 11 חודשי מאסר, מאסרים מותנים, פיצוי לשת המתלוננות בסך כולל של 4,500 ₪ וקנס בסך 2,000 ₪.

יז. ת"פ 15174-07-13 (שלום עכו) מדינת ישראל נ' מוחמד חליאלה (09.10.2013) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות תקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381(א)(2) לחוק העונשין והפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין. הובאה הודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה, היעדר עברו פלילי וגילו הצעיר (בן 19), והוחלט לאמץ את הסדר הטיעון ולגזור על הנאשם עונש מוסכם של מאסר מותנה, קנס בסך 300 ₪ ופיצוי בסך 1,200 ₪.

15. מכל המקובץ, סבורני כי מתחם העונש ההולם לביצוע עבירת הגניבה נשוא האישום הראשון, בנסיבות ביצועה, הינו במנעד של 2-8 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה מרתיעה צופה פני עתיד וענישה כלכלית.

אישום שני - מעשה השוד

16. הערכים החברתיים שנפגעו: בביצוע עבירת השוד לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, שלצידה קבע המחוקק עונש מרבי של 20 שנות מאסר, עומדים ערכים מוגנים משני רבדים: הראשון, הגנה על שלמות גופם ונפשם, ביטחונם, בריאותם, כבודם וחיהם של קורבנות העבירה, שכן עבירת שוד כוללת אלימות כלפי נפגע העבירה. מבחינה זו, עבירת השוד "שייכת" לקבוצת העבירות של תקיפה, גרימת חבלה חמורה, וכדומה. השני, ההגנה על הרכוש, הקניין, הפרטיות ושלוות הנפש, שכן עבירת שוד הינה גניבה, בנסיבות מחמירות של אלימות.

עבירת השוד, אשר הפכה למרבה הצער לתופעה נפוצה, המבוצעת מתוך רצון לזכות ברווח כספי קל וזמין, תוך אטימות והתעלמות מזכותם של קורבנות העבירה לאוטונומיה על גופם ועל רכושם, ותוך פגיעה בכבודם ובתחושת הביטחון שלהם בכל מקום בו הם נמצאים, לרבות בסביבת מגוריהם.

יפים בהקשר זה דברים שנקבעו בע"פ 9094/12 טספאי נ' מדינת ישראל (28.4.2013), כך:

"אין מחלוקת כי עבירת השוד עבירה חמורה היא. ראשית, פוגעת עבירה זו בקניינו של הקרבן. שנית, וחמור מכך, עבירת השוד פוגעת בביטחונו האישי של הקרבן. תחושת האימה וחוסר האונים בה שרוי קרבן עבירת השוד, והחשש לחייו, מותירים בו לא פעם צלקות חמורות לאורך תקופה ארוכה. מטעם זה קבע בית המשפט לא אחת כי גם מקום בו לא בוצעה אלימות פיזית בפועל, וכן מקום בו כלל לא הוצג כלי הנשק, ראוי להטיל עונשים מרתיעים על המבצעים עבירות אלו..."

מעבר להיבט הכלכלי הטמון בעבירת השוד, ופגיעתה בזכות הקניין של הקרבן, יש לתת את הדעת לפגיעות הרבות הנגרמות לקרבנות העבירה, הן במובן הפיזי והן במובן הנפשי (פגיעות שלא אחת הן קשות ונרחבות יותר מאשר הפגיעות הפיזיות); כאשר הפגיעה בערכים המוגנים היא מוגברת במקרים בהם העבירות מכוונות כלפי אוכלוסייה מוחלטת כקשישים או קטינים, תוך ניצול חולשתם, תמימותם וחוסר האונים שלהם; ולמרבה הצער, הפכו עבירות אלו כלפי קשישים וקטינים לתופעה קשה ויומיומית, אשר יש למגרה. בהקשר זה נקבע בע"פ 5213/06 וונדמו נ' מדינת ישראל (9.5.2007):

"עבירת השוד בפני עצמה חמורה היא, וכאשר היא מופנית אל החלש והקשיש בחברה שהסיכוי להתנגדותו הוא קטן, היא חמורה שבעתיים. הפגיעה במתלונן חסר הישע אינה אך פגיעה פיזית, אלא יש בה פגיעה בביטחונו של המתלונן להסתובב כרצונו ברחובות העיר ולצאת מביתו כאשר הוא חפץ בכך. פגיעה זו קשה לרפא...".

על החומרה בעבירת השוד עמד כבוד השופט רובינשטיין בע"פ 5901/10 גולקו נ' מדינת ישראל (17.5.2011):

"כבר נשפכו דיואות רבים על חומרתה של עבירת השוד, המצדיקה ככלל עונש מאסר מאחורי סורג ובריח... בטחונם האישי של עוברי אורח הוא יעוד מרכזי של בתי המשפט, ועליהם לעמוד בו, וליתן ידם להנחלת התחושה כי היורד לבטחונם, לכבודם ולרכושם של בני אנוש אחרים, דינו מאסר משמעותי".

עוד נקבע, כי ברגיל, אדם שביצע עבירת שוד יישלח לעונש מאסר בין כותלי בית הסוהר:

"אדם מן היישוב, שאיננו בקי ברזי המשפט, יתקשה להאמין כי שודד שנטל את רכוש קורבנו בכוח הזרוע יכול גם שלא להישלח לכלא. מעשה שוד הוא בגדר malum in se: עבירה שחומרתה ידועה ומובנת לכל בר-דעת אשר נענשת, בדרך כלל, בחומרה רבה גם באין נסיבות מחמירות כמשמען בסעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (ראו: ע"פ 4125/14 חרב נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (6.1.2015)).

עונשים חמורים כאמור הם בגדר כלל, אשר לצדו קיימים יוצאים מן הכלל (ראו והשוו: ע"פ 772/13 יחיא נ' מדינת ישראל (29.6.2014)). כדי לעמוד על טיבם של אלו, טול מקרה - כדוגמת זה שניצב לפנינו - של שודד אשר מחליט לחזור בתשובה, להשיב לקורבנו את אשר לקח ממנו ולהביע חרטה כנה והתנצלות על אשר עשה. ככלל, על שודד כזה מן הראוי להטיל מאסר מופחת לריצוי בכלא. ואולם, שיקולי שיקום העברין, וכן הרצון לתמרץ חרטה והשבת הרכוש שנשדד יכולים, לעיתים, לתמוך בהחלטת בית המשפט לפתוח בפני הנאשם את שערי הרחמים ולהשית עליו עונש מקל שאינו כולל שלילת חירות. כך יכול שיעשה עם נאשמים נטולי הרשעות קודמות שחזרו למוטב ותיקנו את אשר קלקלו." (ע"פ 1392/20 מוחמד גאבר נ' מדינת ישראל (24.06.2020)).

17. מידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה משמעותית אך לא במרום חומרתה ביחס לעבירות השוד. על פי עובדות כתב האישום, הנאשמים יצאו יחדיו במטרה לבצע עבירה, הגם שאין מדובר בתכנית עבריינית מורכבת. לא מדובר בעבירות שלוו באלימות חמורה, באיומים, או תוך שימוש בנשק חם או קר (וראו בעיין זה ע"פ 1286/13 אברהים אבו

ג'ומעה נ' מדינת ישראל (21.1.2014)). עם זאת, כאמור, מעשיו של הנאשם טומנים בחובם חומרה בעלת עצמה של ממש, תוך נקיטת אלימות פיזית ויש בהם כדי לגרום לפגיעה בלתי מבוטלת בתחושת הביטחון ושלומם של הציבור ובהגנה על רכושם.

18. בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירות (סעיף 40(ט) לחוק העונשין), הבאתי בכלל חשבון את העובדה שהנאשם חבר לנאשם 2 והשניים יצאו את ביתו של נאשם 2 במטרה לבצע עבירה על רקע מחסור בכסף של נאשם 2, כשם רכובים על אופנוע ומוסותרים באמצעות קסדות על ראשיהם. הנאשמים תרו אחר קרבן נוח ובדרך זו תכננו מראש את מעשיהם. חלקו העיקרי והמרכזי של הנאשם נלמד בין היתר, מכך ששימש ואף הורשע כמבצע העיקרי ואילו נאשם 2 הורשע בסיוע לו. הנאשם הכה את המתלונן בגבו והפילו על הקרקע, תוך שהוא מושך מעליו את התיק שנשא ובתוכו מצלמה משוכללת וציוד צילום, ובעקבות זאת נגרמו למתלונן חבלות של ממש ונזק ממוני בעקבות הרכוש שנלקח ממנו. כאמור, יש להעריך כי מעשיו של הנאשם גרמו לפגיעה בתחושת הביטחון של המתלונן. הנזק שהיה צפוי להיגרם גדול הרבה יותר, שכן יכולה הייתה להיגרם פגיעה פיזית קשה יותר וכן הנזק הממוני יכול היה להיות גבוה יותר משלא ידע הנאשם מה תכולת התיק. העבירות בוצעו על רקע בצע כסף, ובפרט מחסור בכסף של נאשם 2. כמו באישום הראשון, למעשי העבירה לא קדמה כל התגרות מצד נפגע העבירה, הייתה לנאשם היכולת להבין את אשר הוא עושה, את הפסול במעשיו והוא יכל להימנע מכך. הנאשם אינו קרוב לסייג לאחריות פלילית.

19. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירת השוד מעלה כי קיים מנעד רחב של עונשים בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה ולנסיבותיו האישיות המיוחדות של הנאשם. לרוב יוטלו עונשי מאסר בפועל משמעותיים בהתאם לנסיבות ביצוע העבירות, לצד פיצוי וענישה מותנית.

כפי שציין כבוד השופט א' שוהם: "בעבירות השוד, בין אם מדובר בשוד, לפי סעיף 402(א), ובין אם בשוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, קיים מנעד רחב של עונשים, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה ולנסיבותיו האישיות המיוחדות של הנאשם. עם זאת, המגמה המסתמנת בפסיקה הינה החמרה בענישה, מתוך מתן משקל הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, כאשר לנסיבותיו של העבריין ינתן משקל מופחת יחסית" (ר' ע"פ 5881/14 ביארי נ' מדינת ישראל (26.7.15) בפסקה 13).

כך למשל:

א. ע"פ 6056/18 שלמה אדרי נ' מדינת ישראל (16.05.2019) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בבאר שבע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. המתלוננת, קשישה בת 90, רכשה מצרכי מזון במרכז מסחרי בבאר שבע. לאחר סיום הרכישה העבירה המתלוננת את כל המצרכים שרכשה ואת ארנקה שהכיל 200 ₪ לשקית, והחלה לחזור בהליכה לביתה. המערער, שהבחין במתלוננת ובתכולת השקית, משך אותה מידי המתלוננת וברח מהמקום. כתוצאה ממעשה זה נפלה המתלוננת ארצה, נחבלה בראשה, ונזקקה לטיפול רפואי. בית המשפט המחוזי הביא בחשבון את נסיבות ביצוע העבירה, תוך שהתייחס לכך שהעבירה לא בוצעה בצוותא, ולא בבית המתלוננת; שלא קדם לה תכנון כלשהו; שלא נעשה במהלכה שימוש בנשק; שלא נגרמו

למתלוננת חבלות פיזיות קשות; ששווי של הרכוש הגנוב נמוך; ושהאלימות בה נקט המערער כלפי המתלוננת הייתה קלה יחסית. ואולם, בעניין נסיבה אחרונה זו צוין כי כשמדובר באלימות נגד קשישים די בהפעלת כוח מועט כדי לגרום לפגיעה פיזית קשה ואף למוות. בשים לב לכל אלה, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם הענישה ההולם נע בין 24 לבין 50 חודשי מאסר בפועל. בבוחנו את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, התייחס בית המשפט לעברו הפלילי העשיר של המערער, אשר כולל 21 הרשעות קודמות בעבירות סמים ורכוש; נסיבות חייו הקשות של המערער; להליך השיקום העצמאי שעבר; וכן להימנעותו מביצוע עבירות במהלך שש השנים שקדמו לביצוע העבירה נשוא כתב האישום. המערער לא עבר הליך שיקום משמעותי ולא הביע חרטה מלאה על מעשהו. נגזרו 38 חודשי מאסר, מאסרים מותנים, פיצוי בסך 7,000 ₪ וקנס בסך 1,500 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כי העונש שבית המשפט המחוזי השית על המערער איננו חורג מרף הענישה המקובל בעבירות שוד המבוצעות נגד אוכלוסיית קשישים.

ב. ע"פ 9284/17 יניב נג'י חורש נ' מדינת ישראל (5.3.2020) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות הבאות: קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 449(א)(1) לחוק העונשין; כניסה והתפרצות למקום מגורים לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין; גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין; מעשי מרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק העונשין; מסירת החזקה בנשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין. המערער שירת במשטרת ישראל, הוצב ככוח אבטחה על אחר, עברין אשר שימש בעת הרלוונטית סוכן סמוי, סייע להפליל עברייני סמים ונדרש באותו זמן להגנה מפניהם. המערער עמד לדין יחד עם אחרים על בעבירות שעיקרן שוד כספת של חמיו בשותפות עם אחר. נוסף על כך, הואשם בשיבוש מהלכי משפט. בגין עבירות קשירת הקשר וההתפרצות נקבע מתחם ענישה אחד שבין 12 לבין 30 חודשי מאסר. נקבע כי שיהוי ניכר, שהשפיע לרעה על מצבו הנפשי של המערער, מצדיק חריגה לקולה ממתחם הענישה. נגזרו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי בסך 150,000 ₪. הערעור על ההרשעה ועל חומרת העונש נדחה.

ג. ע"פ 5209/17 סופיאן אבו נסרה נ' מדינת ישראל (25.01.2018) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בנצרת על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, הסתייעות ברכב לביצוע פשע לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961, איסור לנהוג בלי רישיון נהיגה לפי סעיפים 10(ב) בצירוף 36(ג) לפקודת התעבורה ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין. המערער ונאשם נוסף נסעו ברחובות נצרת כשהנאשם הנוסף נהג. המערער הבחין במתלוננת, אישה כבת 65, כשעל ידה הימנית תיק, והחליט לשדוד את התיק, לשם כך ביקש מהנאשם הנוסף לנהוג במכונית בזמן שהוא ישדוד את תיקה של המתלוננת. השניים חלפו על פני המתלוננת ועצרו את המכונית. הנאשם הנוסף המתין במושב הנהג כשהמכונית מונעת. המערער התגנב אל מאחורי המתלוננת, דחף אותה בחוזקה, ומשך את התיק בכוח. כתוצאה מהתנגדותה נפלה המתלוננת ארצה ונגרמו לה חבלות. המערער ברח למכונית והשניים נמלטו מהמקום. נקבע מתחם עונש הולם שבין 24 לבין 42 חודשי מאסר. בית המשפט הביא בחשבון את הבעת הצער והחרטה, את נכונותו להשתלב בהליך פלילי, את עברו הפלילי והתעבורתי, הכולל הוראה חוקית ותקיפת שוטר ועבירות סמים, וכן את גילו הצעיר (בן 20 בעת מתן גזר הדין). נגזרו 32 חודשי מאסר, מאסרים מותנים, תקופת פסילה ופיצוי. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

ד. ע"פ 4777/17 פלוני נ' מדינת ישראל (10.01.2018) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין. המערער ואדם נוסף

תכננו לבצע עבירות שוד. באותו יום הגיעו השניים לרחוב בו שכנה חנותו של המתלונן, קשיש כבן 83, אשר יצא מהמקום ועשה את דרכו לעבר סניף בנק סמוך במטרה להפקיד את הפדיון השבועי של החנות. השניים התקדמו לכיוונו של המתלונן והחלו לתקוף אותו בצוותא בכך שהכו אותו בגבו, הפילו אותו ארצה, ובעודו שרוע על הרצפה נטלו מכיסו סך של 2,000 ₪ במזומן. לאחר מכן, המשיכו השניים להכותו בכל חלקי גופו, וחיפשו בכיסו מכנסיו כסף מזומן נוסף. כתוצאה ממעשיהם נגרמו למתלונן שטפי דם ושפשופים בכתפו ובברכו, והוא סבל מכאבים, רגישות והגבלה בתנועה. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 36 לבין 60 חודשי מאסר. נלקחו בחשבון גילו, כבן 20, עברו הפלילי של המערער, הכולל עבירות רבות ובין היתר עבירות רכוש, אלימות וסמים, ניסיונות עבר לשיקומו של המערער אשר לא צלחו והתרשמות שירות המבחן לפיה קיים סיכון גבוה להישנות עתידית של עבירות דומות. נגזרו 40 חודשי מאסר, מאסרים מותנים ופיצוי בסך 10,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש, תוך שקבע כי העונש שנגזר על המערער אינו חורג ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות אלימות, והוא אף מתון ונוטה לקולה.

ה. ע"פ 1615/17 איסמעיל עבידאת נ' מדינת ישראל (6.9.2017); ת"פ (מחוזי י-ם) 21372-08-15 מדינת ישראל נ' איסמעיל עבידאת (4.1.2017) - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, יחד עם נאשם נוסף, בעבירת שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין. המתלוננת הלכה בטיילת ארמון הנצי"ב וחלפה על פני הנאשמים. הנאשם 2 התקרב אליה מאחור, משך בחוזקה את תיקה, וכתוצאה מכך נפלה המתלוננת וכפתה השמאלית נחבטה בקרקע. הנאשמים תפסו את המתלוננת ומשכו אותה, תוך שהם בועטים בגבה ומנסים לחטוף ממנה בכוח את התיק. המתלוננת צעקה בבהלה לעזרה, ניסתה להגן על עצמה והתנגדה לחטיפת התיק, ובתגובה, תפס המערער את ידה הימנית בחוזקה. לאחר שלא הצליחו לקחת מהמתלוננת את התיק, לקח המערער את הטלפון שלה, שנפל על הקרקע, והנאשמים נמלטו מהמקום. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר. בית המשפט הביא בחשבון את גילם של המערער ונאשם 2, 21 ו-19 בהתאמה, נטילת האחריות על ידם והבעת הצער והחרטה, היעדר עברו הפלילי של נאשם 2 ומצבה הכלכלי הקשה של משפחתו של נאשם 2. נגזרו על כל אחד מהנאשמים 16 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 2,500 ₪. המערער חזר בו מערעורו בהמלצת בית המשפט ועל כן בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש.

ו. ע"פ 1964/16 פאדי בושנאק נ' מדינת ישראל (25.5.2017) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בבית המשפט המחוזי בחיפה בעבירת ניסיון שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 25 ו-402(ב) לחוק העונשין. המערער נכנס לתחנת דלק כשהוא רעול פנים, דרש מהמתדלק למסור לו את הכסף, תפס את חולצתו, דחף הטיח את גופו בכוח בארון שעה שהמתלונן ניסה להתנגד, המתלונן הצליח להדוף את המערער אל מחוץ למשרד ואז הוא ברח מהמקום. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 לבין 60 חודשי מאסר. לחובת המערער 3 הרשעות קודמות בעבירות החזקת סמים לשימוש עצמי, ארגון ועריכת הגרלות והימורים אסורים, תקיפת שוטר, החזקת נכס החשוד כגנוב ושלוש התפרצויות למקום מגורים. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 24 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 5,000 ₪. ערעורו על הכרעת הדין התקבל במובן זה שהרשעתו הומרה לעבירה של ניסיון שוד לפי סעיפים 25 ו-402(א) לחוק העונשין. נוכח הסכמת המשיבה והליך השיקום המשמעותי נגזרו 6 ח' עבודות שירות, מאסר מותנה, פיצוי בסך 5,000 ₪ וצו מבחן לתקופה של 24 חודשים.

ז. ע"פ 5974/15 עמוס אבקסיס נ' מדינת ישראל (10.08.2016) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, שגובש לקראת תום פרשת התביעה, בעבירות של שוד

בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין ובקשירת קשר לביצוע פשע (ריבוי מקרים) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין. המערער, יחד עם נאשם נוסף, קשרו קשר לבצע שוד, במסגרתו, ולשם קידומו, הגיעו לסניפי בנק שונים ותצפתו על לקוחות הבנקים. באחד הימים, הנאשמים הגיעו רכובים על קטנוע לבנק, בו שהתה המתלוננת, בת 67. המתלוננת יצאה מהבנק והנאשמים עקבו אחריה עד שנכנסה לבניין, שם המתינה למעלית כשהיא אוחזת תיק ובו 1,000 ₪, 1,600 \$ וטלפון נייד. בהמשך לכך, המערער ירד מהקטנוע וצעד בעקבות המתלוננת, בעוד הנאשם 2 המתין על הקטנוע. כשהמתלוננת נכנסה למעלית, היא הבחינה במערער רץ לכיוונה כשהוא חבוש בקסדה שחורה וכפפות על ידיו. המערער משך בכוח את תיקה של המתלוננת עד שרצועותיו נקרעו, נטל את התיק ונמלט מהמקום יחד עם נאשם 2. כתוצאה מהמעשים, המתלוננת נפלה ונגרמו לה חבלות באגן שמאל. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 40 לבין 70 חודשי מאסר. הובאו בחשבון הודאתו של המערער ולקיחת האחריות על ידו, הגעתו ממשפחה נורמטיבית, היותו אב לארבעה ילדים ועברו הפלילי המכביד. נגזרו 45 חודשי מאסר, מאסר מותנה, קנס בסך 1,000 ₪ ופיצוי בסך 1,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

ח. ע"פ 1233/15 מזערו מאג'ד נ' מדינת ישראל (19.01.2016) - המערער הורשע, יחד עם נאשם נוסף, בבית המשפט המחוזי בירושלים על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד בחבורה לפי סעיף 402(ב) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין. המערער, יחד עם אחר, שדד קשישה שצעדה ברחוב עם קשישה נוספת. המערער תצפת מקצה הרחוב כדי להתריע אם יגיע עובר אורח למקום, והאחר, ניגש לאחת מהקשישות ותלש בכוח שתי שרשראות זהב מצווארה. כתוצאה מהמעשים, נגרמה לה חבלה קלה בצווארה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 לבין 50 חודשי מאסר. המערער היה בן 34, ללא עבר פלילי, נטל אחריות, הביע צער וחרטה, וצוין כי נסיבות חיי אינן פשוטות. נגזרו 36 חודשי מאסר ומאסר מותנה על המערער וכן על הנאשם הנוסף. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

ט. ע"פ 5859/15 חסן בנאת נ' מדינת ישראל (16.3.2016) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. המערער ניגש אל המתלוננת, בת 57, עת עלתה במדרגות בניין מגוריה, כשהיא מחזיקה בידה השמאלית שני תיקים ונושאת על כתפה הימנית תיק ובו ארנק שהכיל כרטיסי אשראי, כרטיסים מגנטיים וסך של 120 ₪ לערך. סמוך לפתח דירתה של המתלוננת, תפס הנאשם את התיק שנשאה על כתפה הימנית, משך אותו בחוזקה על מנת לגנבו, ולא הרפה ממנה גם בעת שניסתה להתנגד ולמנוע ממנו לקחתו. הוא הפילה על הרצפה, והמשיך למשוך את התיק בעודה אוחזת בו, תוך שגרר את המתלוננת במדרגות, עד שהצליח לגבור עליה ונטל ממנה את התיק בכוח. לאחר מכן, נטל את הארנק מהתיק ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של המערער, נגרמו למתלוננת שטפי דם ונפיחות באזור המרפקים, הברכיים והירכיים, וכן רגישות באזור עמוד שדרה גבי מותני. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם הוא בין 20 לבין 48 חודשי מאסר. נלקחו בחשבון הודייתו, נטילת האחריות, העובדה שההודיה נמסרה לאחר שמיעת כל הראיות, לרבות עדות המתלוננת, גילו הצעיר של המערער והעובדה שסייע בפרנסת הבית, הרשעה קודמת בשתי עבירות גניבה 7 חודשים לפני ביצוע העבירות בתיק זה, כאשר הוא מצוי בפיקוח שירות המבחן ותלוי ועומד מאסר מותנה בר הפעלה. נגזרו 30 חודשי מאסר, הופעל מאסר מותנה של 5 חודשים במצטבר, מאסר מותנה, התחייבות בסך 2,000 ₪ ופיצוי בסך 15,000 ₪. במסגרת הערעור בהסכמת הצדדים עונשו קוצר ל-30 חודשי מאסר בסך הכל, כולל הפעלת המאסר המותנה.

י. ע"פ 970/15 עו"ד אלקיים נ' מדינת ישראל (30.3.2015) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה על יסוד הודאתו בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. המערער הלך אחרי המתלוננת, בת 64, במטרה לשדוד אותה. בשלב מסוים, ניגש המערער אל המתלוננת ומשך בחוזקה ברצועת התיק אשר היה תלוי על ידה, במטרה לשחררו מאחיזתה ולגנוב אותו. המתלוננת משכה את תיקה ואחזה בו בחוזקה. בעוד המתלוננת אחזה את תיקה בחוזקה, המשיך המערער למשוך את התיק, תוך שימוש בכוח. המתלוננת אשר נבהלה ממעשה המערער החלה לצעוק אולם, משגבר חששה כי המערער יפגע בה, הרפתה מהתיק. המערער משך את התיק מידה ונמלט בריצה מהמקום. בתוך התיק היו 40 ₪ במזומן, כרטיס אשראי ופריטים אישיים נוספים. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר. בית המשפט הביא בחשבון את נסיבות חייו המורכבות של הנאשם, לרבות נסיבותיו המשפחתיות המורכבות, התמכרותו לסמים ומצבו הנפשי וההפרעה הנפשית ממנה סובל, הודאתו וחרטתו, עברו הפלילי, כאשר ההרשעה האחרונה הייתה בגין עבירה שבוצעה 10 שנים קודם לכן, והעובדה שזהו מאסרו הראשון. נגזרו 20 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים ופיצוי בסך 5,000 ₪. במסגרת הערעור, בית המשפט העליון הפחית מן המאסר המותנה.

יא. ע"פ 5310/14 אליהו ששון נ' מדינת ישראל (12.3.2015) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין; גניבת כרטיס חיוב לפי סעיף 16(א) לחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986; הונאה בכרטיס חיוב לפי סעיף 17 רישא לחוק כרטיסי חיוב, נהיגה ברכב על מדרכה לפי סעיף 38(א) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א-1961; ונהיגה בקלות ראש וברשלנות לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה. המערער נהג על הכביש בקטנוע, כשהוא מרכיב מאחוריו אדם אחר. כשהבחין האחר במתלוננת, הצועדת לבדה ברחוב, הוא פנה לנאשם ואמר לו להתקרב אל המתלוננת ולהאט את מהירות האופנוע כדי שיוכל לחטוף מידה את תיקה. הנאשם נסע על המדרכה שעליה צעדה המתלוננת כדי להתקרב אליה, המערער התקרב אל המתלוננת והאחר אחז בתיק, משך בו בחוזקה ולקח ממנה את התיק תוך שהוא מפיל את המתלוננת על המדרכה. לאחר מכן, ביצעו הנאשם והאחר רכישות באמצעות כרטיסי האשראי של המתלוננת. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם בגין עבירת השוד נע בין 18 לבין 40 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי התחשב, בין היתר, בהודאתו המידית של המערער ושיתוף הפעולה עם הרשויות, וכן במצבו המשפחתי. בגין מעשה השוד נגזרו 28 חודשי מאסר, מאסר מונה ופיצוי בסך 3,000 ₪. נגזר עונש נוסף בגין עבירות בכרטיס החיוב, לריצוי בחופף, ופסילה בגין עבירות התנועה. במסגרת הערעור, נוכח הליך השיקום שעבר המערער, קיצר בית המשפט העליון את תקופת הפסילה.

יב. ע"פ 6862/13 ראיד חג'אזי נ' מדינת ישראל (7.7.2014) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בירושלים לאחר שמיעת ראיות בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. המערער החל ללכת בשעת לילה מאוחרת אחרי המתלונן, שענד על צווארו שרשרת זהב יקרה בשווי של כ-2000 \$. המערער ניגש אל המתלונן, תלש בכוח את שרשרת הזהב מצווארו וברח מהמקום. כתוצאה מכך, נגרמה למתלונן חבלה בצוואר. הערעור על חומרת העונש התקבל, תוך שנקבע כי מתחם הענישה הראוי במקרים בהם מדובר באירוע ספונטני וחד פעמי שנלווית לו דרגת אלימות נמוכה ואינו כולל שימוש בנשק נע בין 6 לבין 28 חודשי מאסר. נוכח עברו הפלילי, הכולל שמונה הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות, נגזר עונשו של המערער ברף הגבוה של המתחם - 28 חודשי מאסר ומאסר מותנה (חלף 40 חודשי מאסר שנגזרו על ידי בית המשפט המחוזי).

יג. ע"פ 936/14 אמבסגר אברהם נ' מדינת ישראל (31.08.2014) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב לאחר ניהול הוכחות בעבירת שוד לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין. המערער הלך יחד עם שלושה אחרים הגיח בשעת לילה מאוחרת מאחורי אדם אשר שוחח ליד תחנת אוטובוס בטלפון הנייד שלו. המערער הכה את המתלונן בפניו באגרוף, וכתוצאה, נפל המתלונן על הקרקע והטלפון הנייד נשטט מידי. המערער נטל את הטלפון הנייד ולאחר מכן ניסה לחנוק את המתלונן באמצעות שרשרת שענד על צווארו, כאשר האחרים מונעים את בריחתו של המתלונן. המערער תלש את השרשרת מצוואר המתלונן ולאחר שהמערער הצליח להימלט, המשיך המערער לרדוף אחריו מרחק נוסף. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 לבין 24 חודשי מאסר. נלקחו בחשבון היעדר עברו הפלילי של המערער, גילו הצעיר ואת עובדת היותו פליט. נגזרו 20 חודשי מאסר ומאסר מותנה. בית המשפט העליון דחה את ערעור המערער על הכרעת הדין ועל חומרת העונש על שני חלקיו, תוך שציין כי אין בעונש שנגזר משום סטייה מרמת הענישה המקובלת וכי מדובר בעונש הנוטה לקולה.

יד. ע"פ 1347/13 אחמד חאמד נ' מדינת ישראל (07.10.2013) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. המערער חטף תיק פאז' שהיה כרוך סביב מותניה של המתלוננת, בת 57, וזאת לאחר שפנה למתלוננת, פתח את אבזם התיק ומשך אותו, ובשל כך נחבלה המתלוננת בידה השמאלית. על המערער נגזרו 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של המערער על חומרת העונש, תוך שנקבע כי נוכח עברו הפלילי המכביד, על אף גילו הצעיר, העונש שהוטל עליו בנסיבות ביצוע העבירה אינו מצדיק התערבות בעונש.

טו. ע"פ 7655/12 אדרס פייסל נ' מדינת ישראל (4.4.2013) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. המערער שהה עם שניים נוספים במקום בילוי בתל אביב לפנות בוקר. בין השלושה לבין המתלונן התעורר ויכוח, לאחר שהמתלונן ביקש שלא יציקו לחברה עמה היה בקשר. בהמשך, כאשר היה המתלונן בדרך לביתו, תקפו אותו השלושה, ואחד מהאחרים ריסס לעברו תרסיס שגרם לכאבים בעיניו. המערער נפל ארצה ואז נטלו ממנו השלושה מכשיר טלפון נייד וכ-500 ₪. בערעור על חומרת העונש, קבע בית המשפט העליון כי מתחם העונש הראוי לעבירות שוד שבוצעו באופן "ספונטאני", ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק, תוך שלנפגע העבירה נגרמו נזקים שאינם חמורים, נע בין 6 לבין 24 חודשי מאסר. נוכח נסיבותיו האישיות, גילו הצעיר, הודאתו והיעדר עבר פלילי נגזרו 20 חודשי מאסר (חלף 30 חודשים שנגזרו בבית המשפט המחוזי), יתר רכיבי הענישה שנגזרו על ידי בית המשפט המחוזי עמדו על כנם- פיצוי בסך 1,000 ₪ והשבת הנכסים הגנובים.

טז. ע"פ 5617/13 אורן כהן נ' מדינת ישראל (27.5.2014) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין והפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין. המערער ואחר קשרו קשר לשדוד עובר אורח מזדמן. לשם כך הגיעו בשעת ערב ברכב שכור למרכז מסחרי כשהאחר נוהג והמערער הוא שירד מהרכב ורץ לעבר המתלוננת שיצאה מהמרכז המסחרי. המערער היכה את המתלוננת בידה ומשך בכוח את התיק שהחזיקה. בתיק היה כסף מזומן ומעטפה ובה פדיון יומי של החנות בה היא עבדה. המערער ברח מהמקום, נכנס לרכב בו נהג האחר והם עזבו את המקום. עבירת השוד בוצעה על-ידי המערער תוך הפרת תנאי "מעצר בית". בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי התחשב

בנטילת האחריות והחרטה, בגילו הצעיר, בן 21 בעת ביצוע העבירות, עברו הפלילי, והעובדה שהעבירות בוצעו חצי שנה לאחר שחרורו ממאסר בעוד תלויים נגדו מאסרים מותנים ובעודו במעצר בית בתיק אחר. נגזרו 38 חודשי מאסר ו-9 חודשי מאסר נוספים במצטבר, על דרך הפעלת שני מאסרים מותנים שעמדו כנגדו, מאסר מותנה ופיצוי בסך 12,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש, תוך שקבע כי העונש שהוטל על הנאשם אינו חורג לחומרה והוא אף מקל.

יז. ע"פ 5942/13 אבו דלו מג'ד נ' מדינת ישראל (10.2.2014) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בירושלים בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. בשעות הערב, המערער ניגש למתלוננת וחברתה, קטינות בנות כ-12, וביקש לברר מה השעה. המתלוננת ביררה במכשיר הטלפון הנייד שלה, ותוך שהיא משיבה למערער על שאלתו, האחרון משך בכוח את מכשיר הטלפון מידה ונמלט עמו. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 לבין 24 חודשי מאסר. נוכח נסיבותיו האישיות של המערער, היעדר עבר פלילי, החרטה שהביע, הודאתו בעובדות המקרה ושהייתו במעצר במשך כמעט שלושה שבועות, ונוכח העבודה שמעבר להפחדתה ולהטרדתה של המתלוננת לא אירע נזק ברור נוסף, נגזרו 6 חודשי עבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי בסך 2,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את הערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין על שני חלקיו.

יח. ע"פ 3884/13 אשר פרוספר אסרף נ' מדינת ישראל (24.2.2014) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בנצרת על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. המערער שדד מהמתלוננת, בת 62, תיק שהיה בחזקתה על ידי משיכת התיק ממנה בחוזקה, דבר שגרם לנפילתה ארצה. המערער נטל את התיק וברח, והותיר את המתלוננת נסערת. הנפילה גרמה למתלוננת שפשופים במרפק ימין וברגל שמאל, ונגרם לה כאב בכתף שמאל. המערער נעצר ותכולת התיק הוחזקה למתלוננת. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין ארבע לבין שבע שנות מאסר. בית המשפט הביא בחשבון את נסיבות חייו הקשות והמורכבות, לרבות התמכרות לסמים בעברו ושימוש מופרז באלכוהול, מצבו הנפשי והעובדה שהוא נוטל טיפול תרופתי, עברו הפלילי, הכולל עבירות רכוש, סמים ואליומות, והעובדה שלא ניצל הזדמנויות שיקום שניתנו לו בהליכים קודמים. נגזרו 4 שנות מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 2,500 ₪. בערעור קבע בית המשפט העליון כי עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער מצוי בהלימה לנסיבות המקרה ולמדיניות הענישה, אך לבסוף הוחלט על הפחתה סמלית של חודשיים מאסר, כך שעונשו הועמד על 46 חודשי מאסר בפועל בכדי לעודד את המערער להמשיך בתהליך גמילה.

יט. ע"פ 1044/13 ענאן זידאן נ' מדינת ישראל (29.10.2013) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה לאחר שמיעת ראיות בעבירות של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין והפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין. המערער צעד עם שני חבריו בשעת ערב ברחוב והציע לחבריו לגנוב תיק מקשישה. המערער ניגש אל המתלוננת, בת 72, חטף את תיקה בכוח עד כי נקרעה רצועתו ונמלט. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 לבין 72 חודשי מאסר. נשקלו נסיבות חייו הקשות של המערער, גילו הצעיר בעת ביצוע העבירה (22) ותלות אחותו בו, הרשעתו הקודמת בעבירות פריצה והעובדה שביצע את השוד תוך הפרת מעצר הבית שבו אמור היה לשהות. כמו כן בית המשפט המחוזי לא התרשם כי המערער נטל אחריות על מעשיו. נגזרו 48 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 3,500 ₪. בית המשפט העליון קבע כי עונש המאסר שהוטל על הנאשם עולה בקנה אחד עם מידת הענישה הנהוגות במקרים דומים, תוך שהדגיש את הצורך להחמיר בענישה של מי שפוגע בקשישים, ואין בעובדה שהמתלוננת לא נחבלה כדי לשנות מכך.

כ. ע"פ 772/13 איברהים יחיא נ' מדינת ישראל (29.6.2014) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בירושלים בעבירות של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין ושהייה בלתי חוקית לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל. המערער, אשר שהה בישראל באופן בלתי חוקי, שוחח עם המתלוננת בגן ציבורי, ואז נטל את תיקה ונמלט מהמקום בריצה. המתלוננת החלה דולקת אחריו תוך שהיא צועקת לעברו "גנב", ובחלוף מספר שניות של מרדף הצליחה להשיג אותו. המערער חסם את פיה של המתלוננת כדי להשתיקה, אחז בידה בכוח והפילה ארצה, שכב על גופה והכניע אותה, לאחר מכן נמלט מהמקום כשהתיק בחזקתו. כתוצאה מהמעשים נגרמו למתלוננת שריטה בפניה ושטף דם קל בידה. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על חומרת העונש, העמיד את מתחם העונש ההולם בין 6 לבין 28 חודשי מאסר בגין עבירת השוד. נוכח היעדר עברו הפלילי, העובדה שהודה באופן מידי ופעל לתיקון תוצאות העבירה, נסיבות חייו הקשות, נגזרו 24 חודשי מאסר ומאסרים מותנים (תחת 4 שנות אמסר שנגזרו על ידי בית המשפט המחוזי).

כא. ע"פ 452/14 ניסים דבוש נ' מדינת ישראל (3.4.2014) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. המערער הבחין באופנוע גנוב והחליט להשתמש בו לשם שוד של תחנת דלק. הוא הלך לביתו, שם הצטייד בביגוד חלופי, קסדה ואקדח צעצוע וחזר לאופנוע, התניעו ורכב עליו בדרכו למציאת תחנת דלק מתאימה. המערער הגיע לתחנה, עצר את האופנוע בסמוך למשרדי התחנה, וכשניגש אליו המתדלק, שלף את אקדח הצעצוע, הצמידו לראשו ואמר לו: "זה שוד תוציא את כל הכסף שיש לך". המתדלק הסכים לתת לו את מבוקשו, ומסר לו את נרתיקו שבו היה כסף מזומן, כרטיס מתדלק וכרטיס הנחה, וכן את מכשיר הטלפון הנייד שלו. לאחר מכן, בהוראת המערער, פתח המתדלק את משרד התחנה, והוציא משם סכום כסף נוסף עבור המערער. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין שנה לבין 3 שנות מאסר. נוכח שיקומו המשמעותי של המערער, וגילו הצעיר (בן 18 ו-5 ימים בעת ביצוע העבירות), בית המשפט המחוזי קבע כי יש מקום לחרוג ממתחם הענישה, ונגזרו עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, צו מבחן לתקופה של 12 חודשים ופיצוי למתלון בסך 2,000 ₪. הערעור על חומרת העונש נדחה.

כב. ע"פ 7187/07 חיים והניך נ' מדינת ישראל (19.11.2008) - המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירת שוד לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין. המתלוננת צעדה במרכז מסחרי, המערער צעד מאחוריה, דחף אותה בחוזקה כך שהיא נפלה על הקרקע, נחבלה בפנים, בכף היד ובברך והחלה לדמם, ונטל את תיקה. צעקותיה של המתלוננת הבהילו את המערער והוא זרק את התיק בגינה סמוכה. לאחר מכן התקרב אל המתלוננת ואמר לה "לכי לבית חולים, לא צריך תיק". נער שעבר במקום השיב למתלוננת את התיק על כל תכולתו. נגזרו 36 חודשי מאסר, נוסף לכך הופעל מאסר מותנה בן 12 חודשים חציו במצטבר וחציו בחופף, ומאסר מותנה. ערעור המערער על הכרעת הדין נדחה, המערער חזר בו מהערעור על גזר הדין.

כג. ת"פ (מח' מר') 25806-08-17 מדינת ישראל נ' ניקולס פרז (20.02.2020) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. הנאשם הגיע יחד עם אדם נוסף לפסאז' מסחרי, והשניים המתינו במקום במטרה לאתר קורבן אותו ישדדו. באותו מועד יצאה מביתה המתלוננת, בת 64, המתגוררת בסמוך לפסאז', וצעדה בשביל הסמוך לביתה בעודה נושאת תיק אשר הכיל תעודת זהות, ארנק, סכום של 200 ₪ בשטרות, כרטיס אשראי וכרטיס רב קו. הנאשם התקרב למתלוננת, פנה אליה, שלף תרסיס גז פלפל והתיז את תכולתו על פניה, ובה בעת אחז בתיקה של המתלוננת ומשך אותו בחוזקה עד שנקרע ונשמט מידיה. כתוצאה

ממעשי הנאשם איבדה המתלוננת את שיווי משקלה ונחבלה ברגלה הימנית. הנאשם נטל את תיקה של המתלוננת, ריסס גז פלפל פעם נוספת בפניה ובידה, ונמלט לעבר גרם מדרגות סמוך, שם המתין לו האדם הנוסף. לאחר שחבר לאותו אחר, פתחו השניים את התיק ונמלטו יחדיו מהמקום עם שלל השוד, כאשר הנאשם קיבל לידיו כרטיס רב קו מהתיק. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלוננת צריבות בפניה, גירוי בעיניה וחבלה ברגלה הימנית. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 לבין 48 חודשי מאסר. נלקחו בחשבון העובדה כי הנאשם ללא עבר פלילי משמעותי, נטל אחריות מלאה על מעשיו, הפקיד פיצוי למתלוננת, וכי מאסר בפועל עלול להביא להחרפה משמעותית במצבו הנפשי ולהגדיל את הסיכון האובדני בו שריו. מנימוקים אלו נגזרו 9 חודשי עבודות שירות, מאסר מותנה, פיצוי בסך 5,000 ₪ וצו מבחן לתקופה של שנה.

כד. ת"פ (מח' חי') 53463-08-19 מדינת ישראל נ' רנט שוקורוב (12.12.2019) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של ניסיון שוד לפי סעיף 402(א) יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין והחזקת סמים לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א)+7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973. לאחר שסיים את קנייתו, יצא המתלון, בן 85, מהשוק לכיוון רכבו, בעודו מחזיק בידו שקית ובה מוצרים אותם רכש, וכשבכיס מכנסיו הימני- אחורי ארנק שהכיל כ- 1000 ₪. הנאשם, אשר שהה באותה עת בשוק והבחין במתלון כשברשותו ארנק עם כסף, החליט לשדוד ממנו את הארנק, והחל לצעוד אחריו לשם כך. בעודו עומד מאחורי המתלון ולאחר שהתקרב אליו, הכניס הנאשם את ידו לכיס מכנסיו של המתלון בכוונה לגנוב את הארנק, וכתוצאה מכך נשמטה השקית מידו של המתלון. בעוד ידו של הנאשם בכיס מכנסיו, ניסה המתלון למנוע ממנו לגנוב את הארנק בכך שנאבק בנאשם. המתלון נפל על חומת בטון הסמוכה לרכב. לאחר שאישה המתגוררת בסמוך לחניון הבחינה במתרחש וצעקה הרפה הנאשם מהמתלון ונמלט מהמקום, מבלי שהצליח לגנוב את הארנק. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר. נלקחו בחשבון הודאת הנאשם, המגלמת חרטה ונטילת אחריות, נסיבות חייו הקשות, ובין היתר העובדה שהדרדר לשימוש בסמים קשים, עברו הפלילי, הכולל הרשעה קודמת אחת בעבירת התפרצות, בגינה הושת מאסר מותנה שיש להפעילו, ואשר לא היה בו כדי להרתיע את הנאשם, תסקיר חיובי אך ללא המלצה לשיקומו. נגזרו 13 חודשי מאסר, הופעל מאסר מותנה של 8 חודשים כך שירצה בסה"כ 21 חודשי מאסר, מאסרים מותנים ופיצוי בסך 8,000 ₪.

כה. ת"פ (מח' ים) 20084-06-18 מדינת ישראל נ' אדהם גית (31.03.2019) - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. המתלון הלך ברחוב, כשהוא אוחז בשתי ידיו מכשיר טלפון נייד וכותב במכשיר הודעות תוך כדי הליכה. הנאשם הבחין במתלון, וגמלה בלבו החלטה לשדוד את מכשיר הטלפון. הנאשם התקרב אל המתלון מאחוריו, כשהוא רוכב על אופניים חשמליות, האט מעט עם הגיעו למתלון, חטף את הטלפון מידי המתלון ונמלט מהמקום ברכיבה מהירה. המתלון החל לרוץ אחרי הנאשם, תוך כדי קריאות "גנב גנב". ל.ג. שעבד בסמוך למקום, שמע את קריאותיו של המתלון וניגש לסייע לו. ל.ג. הבחין בנאשם הנמלט ובעט באופניים החשמליות במטרה לעכבו. כתוצאה מכך נפל הנאשם ארצה. בהמשך, המתלון ניגש אל הנאשם וניסה ליטול חזרה את הטלפון מידי הנאשם, אולם הנאשם התנגד והחל עימות פיסי בין השניים. הנאשם התרומם ונמלט מהמקום בריצה. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 לבין 26 חודשי מאסר. נלקחו בחשבון גילו הצעיר של הנאשם, 19, הודאתו והבעת החרטה וקבלת אחריות, נסיבותיו האישיות והשפעת מאסרו ומעצרו על משפחתו. עוד נלקחה בחשבון העובדה שמדובר במאסר הראשון, עברו הפלילי והרשעתו זמן לא רב לפני כן בעבירה דומה, כאשר עונש המאסר לריצוי בעבודות שירות והמאסר המותנה לא הרתיעו את הנאשם. נגזרו 10 חודשי מאסר

בפועל, הופעל מאסר מותנה של 4 חודשים חציו בחופף וחציו במצבר כך שעליו לרצות בסה"כ 12 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 3,500 ₪.

כו. ת"פ (מח' י-ם) 55254-12-13 מדינת ישראל נ' איסמעאיל קצאץ (8.4.2014) - הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין וכניסה לישראל שלא כדין לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. עת שהה בישראל שלא כדין, חטף הנאשם מידה של המתלוננת - שהלכה לתומה ברחובה של עיר - מכשיר אייפון, שבו החזיקה. במסגרת חטיפת המכשיר האמור, נחבלה המתלוננת ונזקקה לטיפול רפואי. הנאשם נמצא על ידי המשטרה, זמן קצר לאחר מכן ומכשיר הטלפון הנייד הושב למתלוננת. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר. נלקחו בחשבון הודאתו המידית של הנאשם ונטילת אחריות על ידו, החזרת הטלפון ומתלוננת אך העובדה שלא פיצה אותה בשל מצבו הכלכלי הקשה, מצבו הכלכלי הקשה שהוביל לביצוע העבירות, והפרט ביצוע לצורך קניית מטרנה לבנו החולה, והיעדר עברו הפלילי. נגזרו 15 חודשי מאסר, מאסרים מותנים, פיצוי למתלוננת בסך 5,000 ₪ וקנס בסך 2,000 ₪.

20. לאחר שעיינתי בפסקי הדין שהובאו לעיוני על ידי ב"כ הנאשם, לא מצאתי ללמוד מהעונשים שנקבעו שם לעניינינו, למעט אלו שהובאו לעיל, שכן מדובר במקרים שנסיבותיהם שונות מנסיבות תיק זה. כך, לדוגמה, בע"פ 2083/20 פלוני נ' מדינת ישראל (16.6.2020), מדובר היה בקטינים ששיקולי הענישה בעניינם שונים. כמו כן, בע"פ 9284/17 יניב נג' חורש נ' מדינת ישראל (5.3.2020), ע"פ 5833/12 פלוני נ' מדינת ישראל (12.9.2013) ובת"פ 55826-08-17 מדינת ישראל נ' בן סעדון ואח' (16.9.2018) מדובר היה בנאשמים עם נסיבות אישיות ייחודיות אשר השפיעו בצורה משמעותית על העונש שנגזר. בע"פ 3879/12 פלוני נ' מדינת ישראל (30.1.2013) מדובר בעונש מוסכם במסגרת הסדר טיעון, ולא נקבע מתחם ענישה, על כן גם מפסק דין זה לא ניתן ללמוד לעניינינו. בע"פ 4069/12 מיכי כהן נ' מדינת ישראל (11.10.2012) לא נקבע מתחם ענישה, ועונשו של המערער קוצר אך על מנת להקטין את הפער בין עונשו לעונשו של נאשם נוסף אשר ביצע עמו את העבירות בצוותא.

21. מכל המקובץ, סבורני כי מתחם העונש ההולם לביצוע עבירת השוד נשוא האישום השני, בנסיבות ביצועה, הינו בין 12 ל-28 חודשי מאסר בפועל, בנוסף למאסר מותנה וענישה כלכלית.

האם יש מקום לחריגה מגבולות מתחמי הענישה?

22. בהינתן מתחם הענישה ההולם, על בית המשפט לתן דעתו האם ראוי לחרוג ממנו לקולה בשל שיקולי שיקום (סעיף 40 לחוק העונשין) או לחומרה בשל הצורך להגנה על שלום הציבור (סעיף 40 לחוק העונשין).

בנסיבות דנא, על אף שהנאשם השתלב בהליך טיפולי הן בחסות שירות המבחן והן במסגרת "התחלה חדשה", הרי שנאשם מצוי אך בתחילתו של ההליך הטיפולי, כפי שעלה מתסקיר שירות המבחן, ולא מצאתי הצדקה בשל כך לחריגה ממתחמי הענישה שנקבעו. עם זאת, רצונו זה של הנאשם להשתקם וכברת הדרך שעשה עד כה יובאו בחשבון בקביעת העונש המתאים בנסיבותיו, ולו על מנת לעודדו לשקם את אורחות חייו. מנגד, לא שוכנעתי כי חומרת העבירות

והחשש להישנותן מצדיקים בנסיבות דנא חציית רף מתחמי הענישה לחומרה משיקולי הגנה על שלום הציבור. על-כן, מכלול השיקולים, לרבות שיקולי הרתעת הנאשם ואחרים כמותו (ר' סעיפים 40 ו-40ז לחוק העונשין), ינחונו בקביעת העונש המתאים לנאשם בגדרי מתחמי הענישה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

23. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם, יש לקבוע את העונש המתאים לו, בהתאם לסעיף 40א לחוק העונשין. בגזירת העונש המתאים לנאשם שלפניי יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה. נסיבות אלה נלמדות, בין היתר, מן האמור בתסקיר שירות המבחן, טיעוני הצדדים לעונש והראיות שהוצגו מטעמם, עברו הפלילי (או היעדרו) ודבריו בבית המשפט. בדרך זו חידד תיקון 113 לחוק העונשין את הצורך בהמשך נקיטת שיטת ענישה אינדיווידואלית, הבוחנת נסיבותיו של כל מקרה ואדם והמובא לדיון (ע"פ 433/89 אטיאס נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(4) 170; ע"פ 5106/99 אבו ניג'מה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 350; רע"פ 3173/09 פראגין נ' מדינת ישראל (5.5.2009)).

תסקיר שירות המבחן

24. ביום 24.11.2020 ערך שירות המבחן תסקיר בעניינו של הנאשם. לפי התסקיר, הנאשם רווק בן 21, עובד כשליח מזה כחודשיים. הנאשם השלים 12 שנות לימוד ומגיל צעיר עובד כדי לסייע בפרנסת המשפחה, המונה 8 ילדים. הנאשם שלל בעייתיות ועבריינות בקרב בני משפחתו ומסר כי הסתבכותו ומעצרו חריגים לחיי המשפחה. צוין כי לחובת הנאשם הרשעה קודמת משנת 2018, בגין הפרעת שוטר במילוי תפקידו, בגינה נדון לפסילה ולקנס, וכי תלוי ועומד נגדו מב"ד מחודש יוני 2020 בשל ירי שלא כדין באזור מגורים וניסיון חבלה בחומר נפיץ, אך הנאשם שלל כל קשר מצדו לאותם מעשים.

הנאשם שיתף כי בתקופה שקדמה למעצרו, ועל אף עבודתו הרציפה והימנעותו מצריכת סמים או אלכוהול, התנהל באופן בעייתי בהקשרים חברתיים, תוך שהתקשה בהצבת גבול אל מול פיתויים כספיים. שירות המבחן התרשם כי לנאשם אלמנטים של ריצוי בהקשרים חברתיים, צורך בהשגת תחושת כוח, שייכות וגבריות. נמסר כי הנאשם מצוי בתחילתו של תהליך טיפולי במסגרתו מגביר אמפתיה כלפי המתלוננים, כשהוא מבין את חומרת מעשיו ומבטא צער. עם זאת, התקבל הרושם שהנאשם עדיין מתקשה להעמיק בפגיעה ובמשמעותה עבורם, פיזית ורגשית. הנאשם עדיין מגיב במידה מסוימת מתוך מקום הגנתי, ונדרש תהליך טיפולי מתמשך על מנת לקדם העמקה במשמעות העבירות, הבחירה לפגוע במתלוננים ספציפיים ומבוגרים וההתמקדות בסיפוק צרכיו המידיים, אף במחיר של פגיעה פיזית, רגשית וכלכלית בהם.

הנאשם מסר כי בשנים קודמות נהג לצרוך סמים מסוג גראס וחשיש, בעיקר בנסיבות חברתיות, אך מזה כשנתיים נמנע מכך. שירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסים התמכרותיים, אך צוין כי הנאשם הוזמן

פעמיים למסירת בדיקת שותן ולא התייצב.

צוין כי הנאשם השתלב בטיפול במסגרת "התחלה חדשה", ודווח מטעמים לשירות המבחן כי הנאשם מעורב בשיח הטיפולי הקבוצתי, מתייחס לתכנים שמובאים על ידי המנחה ויתר חברי הקבוצה, ומשתף בתכנים מעולמו האישי, המשפחתי והתרבותי. ניכר כי הנאשם מחויב להליך הטיפול, שהוא כאמור בראשיתו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם יכול להתנהל באופן יציב בגבולות ברורים, כפי שעלה בלימודיו ובעבודתו. הוא אינו מאופיין בדפוסים שוליים עמוקים, אם כי בתקופה שקדמה למעצרו חלה נסיגה במחויבותו לאורח חיים יציב, התרופפה יכולתו להציב לעצמו גבולות בהקשרים שונים, בכלל זה סביב בחירות חברתיות, קשרים עם עוברי חוק אף מתוך משפחתו, והתנהגות שולית הממוקדת בסיפוק צרכים מידיים. התקבל הרושם שמעצרו וחשיפת התנהגותו, הגבול שהוצב ע"י בית המשפט ומשפחתו והשהות בתנאים מגבילים, גייסו את הנאשם למהלך טיפולי, והוא מגלה מזה מספר חודשים רצון ונכונות לייצב שוב את תפקודו. לצורך הערכת הסיכון במצבו של הנאשם וסיכויי לשיקום, הביא שירות המבחן בחשבון את מאפייני האלימות המיוחסת לנאשם, התנהגותו פורצת הגבולות תוך פגיעה חזרתית במתלוננים מבוגרים, קשריו השוליים שברקעו, היותו נגרר אחר אחרים, היותו ממוקד בעצמו ובצרכיו בעיקר הכלכליים; בצד זאת, הובא בחשבון הכוחות שגילה הנאשם כתלמיד וכעובד, מחויבותו למשפחתו והיותו גורם תמיכה משמעותי עבורה, שיתוף הפעולה עם שירות המבחן והתהליך הטיפולי הפרטי שבו החל. עוד הובאה בחשבון ההשפעה המרתיעה של המעצר והעברת הפיצוי במסגרת הסדר הטיעון, כחלק מקבלת אחריות על התנהגותו והכרה בנזק שגרם. שירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות עבירת אלימות מצד הנאשם הינו בינוני, וכי תוצאה העבירה במידה ותתרחש צפויה להיות בדרגת חומרה בינונית. שירות המבחן העריך כי ככל שהנאשם ימשיך להיעזר בגורמי טיפול, והענישה שתוטל עליו תתמוך בהליך שיקומו, סיכויי התקדמותו טובים וניתן יהיה לצמצם עוד את הסיכון במצבו.

בהתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, התמדתו בטיפול והנכונות שביטא להמשיך בתהליך החיובי בראשיתו מצוי, שירות המבחן ראה חשיבות בהמשך קשר עמו במסגרת צו מבחן. צוין כי יש מקום להטלת ענישה קונקרטית משמעותית, שתחדד עוד את החומרה המיוחסת להתנהגותו בעבירות, אך על מנת לצמצם חשיפה שולית ואימוץ דפוסים כוחניים, הומלץ לשקול בחיוב הטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לתקופה המורחבת הקבועה בחוק.

25. בבסיס השיקולים לחומרה עומדת המדיניות המשפטית עליה עמדת לעיל והצורך של מערכת המשפט לתרום חלקה למיגור עבירות הרכוש, בייחוד אלה בהן טמון פוטנציאל לפגיעה בנפש, כדי להרתיע את הנאשם העומד לדין ועבריינים כמותו, מלשוב ולבצע עבירות דומות בעתיד. הנאשם לא נרתע מלבצע עבירות רכוש חוזרות בהן פוטנציאל לפגיעה בנפש, בתעוזה רבה, כלפי קרבתו שונים, ועל כן יש להשית עליו ענישה מרתיעה לבל ישוב ויפרוץ גבולות החוק בעתות משבר או קהות חושים. הנאשם הורשע כאמור בביצוע צבר עבירות רכוש, במועדים שונים, כך שאין המדובר במעידה חד פעמית.

לא בכדי נקבע לא אחת בפסיקה, כי ראוי להגיב על עבירת השוד ביד קשה, בדרך של הטלת עונשי מאסר בפועל מוחשיים, על מנת להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני ביצועה; וזאת גם כשמדובר בעבירה שלא בוצעה בנסיבות מחמירות או באלימות קשה (ראו למשל: ע"פ 698/07 אברמוב נ' מדינת ישראל (17.6.2007); ע"פ 2678/12 אבו כפ

נ' מדינת ישראל (15.1.2013); ע"פ 3160/12 כריסטיאן נ' מדינת ישראל (21.4.2013); ע"פ 5535/12 כאברי נ' מדינת ישראל (1.5.2013); למשל ע"פ 5849/13 בן חיון ואח' נ' מדינת ישראל (6.10.2014).

בהקשר זה ראה ע"פ 2163/05 אלייב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.12.05), שם נקבע, בין היתר, כדלקמן:

"חברה שבה תחושת הביטחון האישי של בניה ובנותיה, ובמיוחד החלשים שבהם, כגון קשישים, מעורערת - זקוקה לשיקום ולחיזוק כדי שתחושה ראויה תשוב על כנה. זו תפיסת החוק והסדר, law and order, שתושבי המדינה מצפים לה ומייחלים כי רשויות הממשל יתנו לה מענה ופתרונות. בית המשפט הוא אחת הכתובות ההכרחיות לציפייה זו. אין בידו ארנק של תקציבים לחיזוק הביטחון האישי, אך יש בידו חרב שבמקרים המתאימים עליו להניפה, היא חרב הענישה."

26. לחובת הנאשם הרשעה קודמת בגין עבירה של הפרעת שוטר במילוי תפקידו, בגינו נגזר עליו ביום 21.5.2018 בבית משפט השלום לתעבורה קנס בסך 750 ₪, פסילה ופסילה מותנית. מאז הרשעתו זו ועד ביצוע העבירות נשוא תיק זה חלפה תקופה של כשלוש שנים. הובא לידיעתי על ידי שירות המבחן כי כנגד הנאשם תלוי ועומד תיק מב"ד, אך בשלב זה הנאשם נהנה מחזקת החפות, לא ברור אם יוגש כתב אישום ועל כן אדגיש כי עניין זה לא ייזקף לחובתו.

27. במסגרת השיקולים שמצאתי להניח על כף הזכות ביחס לנאשם, הבאתי בכלל חשבון את הנתונים הבאים:

הנאשם, כיום בן 22 כאשר בעת ביצוע העבירות נשק לגיל 21, וזה לו מאסרו הראשון.

הנאשם הודה במיוחס לו בבית המשפט, במסגרת הסגר דיון, נטל אחריות על מעשיו וחסך זמן שיפוטי ובכלל זאת את הצורך בשמיעת עדות המתלוננים. על פי הדו"ח מטעם מרכז "התחלה חדשה", הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו, ומסר כי הוא "רוצה דרך אחרת".

הבאתי בחשבון את העובדה שהנאשם הקדים להפקיד את דמי הפיצוי המוסכמים לנפגעי העבירה, לרבות ביחס לאישום שנמחק במסגרת הסדר הטיעון, עובר למועד הטיעונים לעונש, בהתאם להסדר הטיעון, ויש בכך כדי הכרה והפנמה מצדו בצורך לפצות את המתלוננים על הנזקים שגרם להם במעשיו.

הנאשם נרתם להליך הטיפולי במסגרת מרכז "התחלה חדשה", כאשר להתרשמות גורמי הטיפול, הן מטעם "התחלה חדשה" והן מטעם שירות המבחן, הנאשם מחויב להליך הטיפולי, מגלה רצון ונכונות להמשיך בו ולייצב שוב את תפקודו. עם זאת, הנאשם מצוי כעת בשלב ראשוני של ההליך הטיפולי ונדרש לו תהליך טיפולי מתמשך על מנת לקדם העמקה במשמעות העבירות. נוסף לכך, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם לא התייצב לבדיקות השתן שנקבעו לו על ידי שירות המבחן, מטעמים שאינם מצדיקים זאת, תוך שימת לב ששירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסים התמכרותיים.

הבאתי בחשבון את התרשמות גורמי הטיפול, כי משפחתו של הנאשם משמשת עבורו מסגרת תמיכה וגורם חוסן, ובכך מגבירה את סיכויי שיקומו בהיותה גורם תמיכה משמעותי עבורו. בהקשר זה נתתי דעתי לכך שמשפחתו נרתמה לסייע לנאשם בגיוס הסכום עליו הוסכם לצורך הפקדת הפיצוי למתלוננים.

איני סבור כי ההליך הטיפולי המבורך אותו החל הנאשם מצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם, אך יש בו כדי להביא למיקומו של הנאשם קרוב לתחתית המתחם. נתתי דעתי להמלצת גורמי הטיפול להימנע מגזירת עונש מאסר בפועל, אולם חומרת העבירות, אופיין והעובדה שמדובר בשתי עבירות אינם מאפשרים הסתפקות במאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. אין באמור כדי לרפות את ידיו של הנאשם מלהמשיך בהליך השיקום המבורך בו החל במסגרת הליך זה.

28. בקביעת עונשו של הנאשם הבאתי בכלל חשבון את התקופה הממושכת שבה שהה בתנאים מגבילים, בחלקם במעצר בפיקוח אלקטרוני, והעובדה כי במהלך תקופה זו לא נרשמו הפרות מצדו של תנאי מעצרו ושחרורו.

בהקשר זה אפנה לדברי כב' השופט ג'ובראן בע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל (20.4.2016), כך:

"לטעמי, ניתן להקיש מכך וללמוד כי אף ביחס למעצר בפיקוח אלקטרוני יש להחיל דין דומה לנהוג בניו-זילנד ובקנדה, לפיו תקופת המעצר בפיקוח אלקטרוני אינה מנוכה באופן אוטומטי מתקופת המאסר, אלא מהווה שיקול במסגרת שיקולי הענישה בעת גזירת העונש".

כך קבע גם כב' השופט א' שהם ברע"פ 1976/18 לידור אלמלח נ' מדינת ישראל (24.04.2018):

"... על בית המשפט להתחשב בעובדה זו בבואו לגזור את עונשו של הנאשם, אך אין לראות בכך משום מעצר לכל דבר ועניין, שאותו יש לנכות מתקופת המאסר בפועל".

נוכח האמור, התקופה בה שהה הנאשם בתנאים מגבילים, לרבות תקופה של כחצי שנה שבה שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני, שבין 24.11.2019 לבין 13.5.2020 הובאו בחשבון בעת גזירת העונש, אך אין מקום לנכות תקופה זו מימי מאסרו של הנאשם, בשונה מתקופת מעצרו מאחורי סורג וברית. עוד הובאה בחשבון התקופה הממושכת שבה שוהה בתנאים מגבילים, החל מ-13.5.2020, ועד היום, בה שוהה במעצר בית, כאשר הותרו לו שעות התאווררות בכל יום וכן יציאה למרכז "התחלה חדשה".

29. במכלול השיקולים, ובעיקר חומרת העבירות בנסיבות ביצוען, סבורני כי המאשימה עשתה חסד עם הנאשם בעמדתה העונשית, בפרט בעתירתה לעונש המתאים בגדרי מתחמי הענישה הנטענים, כך שלא יפחת מ-22 חודשי מאסר בפועל. בהחלט ניתן היה להטיל על הנאשם עונש כבד מזה, אך משעתרה המאשימה לעונש זה, לא מצאתי לחרוג מכך לחומרה, בהביאי בחשבון כי ברקע לתיקון כתב האישום נתקלה התביעה בקשיים ראייתיים שהובילו לגיבוש הסדר הטיעון, כך שלא כל מסכת השיקולים בהקשר זה פרוסה לפני.

בעניין זה אפנה לדברי כב' השופט ג' קרא בע"פ 9197/18 פלוני נ' מדינת ישראל (23.01.2020))

"...בית משפט קמא גזר על המערער עונש מאסר בפועל של עשר שנים אף שהמשיבה ביקשה להטיל עליו עונש מאסר בפועל שלא יפחת משבע שנים. משהמאשימה בטיעונים לעונש ביקשה עונש שיכלול "לכל הפחות" מספר מסוים של שנים בו נקבה, משמע שהמאשימה ראתה בעונש שהציעה עונש הולם. בענייננו, בית משפט קמא גזר עונש חמור יותר מזה שהמשיבה הסתפקה בו, ללא הנמקה מבוררת או התייחסות הולמת לחריגה משמעותית זו לחומרה"

כמו כן, נתתי דעתי לעונש שנגזר על נאשם 2, לאחר שאושר הסדר הטיעון המלא שגובש בין הצדדים בעניינו, שכלל 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסרים מותנים, פיצוי בסך 5,000 ₪, פסילה ופסילה על תנאי. הבאתי בחשבון את נסיבותיו של נאשם 2, וזאת ביחס לנסיבותיו של הנאשם דן, ובין היתר עברו הפלילי של נאשם 2, הכולל הרשעות קודמות בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, ייצור, יבוא וייצוא נשק בלי רשות וסיוע לאחזקת נכס חשוד כגנוב, ונידון, בין היתר, לתקופת מאסר בפועל; מעורבותו של נאשם 2 באישום השני בלבד ולא בשני האישומים כמו הנאשם; מעורבותו המינורית יחסית לנאשם בענייננו, שהוא המבצע העיקרי ואילו נאשם 2 סייע לו; נסיבותיו האישיות הייחודיות של נאשם 2 שהובילו לגיבוש ההסכמות העונשיות בין הצדדים. על כן, יש בגזירת הדין של הנאשם 2 השפעה ממתנת על גזירת הדין של הנאשם, תוך הבאה בחשבון של הדומה והשונה ביניהם.

העונש המושת על הנאשם

30. מכל הנתונים, הטעמים והשיקולים שפירטתי, מצאתי להשית על הנאשם את העונש הבא:

א. מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים, בגין האישום הראשון.

מאסר בפועל לתקופה של 16 חודשים, בגין האישום השני.

העונשים ירוצו במצטבר, כך שבסך הכל, ירצה הנאשם עונש של מאסר בפועל למשך תקופה של 22 חודשים, בניכוי תקופת מעצרו, מיום 4.8.2019 ועד 24.11.2019.

ב. מאסר מותנה לתקופה של 10 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו יעבור על כל עבירה לפי פרק י"א סימן ג' לחוק העונשין, לרבות עבירת ניסיון.

ג. מאסר מותנה לתקופה של 5 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו יעבור על כל עבירה לפי פרק י"א סימן א' לחוק העונשין, לרבות עבירת ניסיון.

ד. קנס בסך 15,000 ₪, או מאסר למשך 4 חודשים תחתיו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם ביום 1.6.2021 ויתר התשלומים מדי 1 לכל חודש שלאחר מכן. פיגור בתשלום אחד מן התשלומים שנקבעו לעיל, יעמיד לפירעון מידי את יתרת הקנס שטרם שולמה ויחייב את הנאשם בתוספת פיגורים כחוק.

ה. פיצוי כספי בסך 15,000 ₪, אשר ישולם בהתאם לחלוקה המוסכמת על הצדדים, כדלקמן:

- סך של 10,000 ₪ עבור ר.י, נפגעת העבירה מהאישום הראשון בכתב האישום המקורי, שנמחק במסגרת הסדר הטיעון;
- סך של 2,500 ₪ עבור א.ב, נפגעת העבירה מהאישום הראשון בכתב האישום המתוקן;
- סך של 2,500 ₪ עבור א.מ, נפגע העבירה מהאישום השני בכתב האישום המתוקן.

נמסר לבית המשפט כי הנאשם שילם את מלוא כספי הפיצויים.

31. ניתן בזאת צו למוצגים, לפיו הם יושמדו/יחולטו/יושבו לבעליהם, לפי שיקול דעת המאשימה.

32. המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן ולשב"ס.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, ה' אדר תשפ"א, 17 פברואר 2021, במעמד הצדדים.